

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „KMEČKO DELO“

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška 5.

Telefon 21-13

Izhaja vsako sredo
Cene: Letno 32 din, polletno 16 din,
četrtletno 9 din; inozemstvo 64 din.
Poštno-čkovni račun številka 10.603
Reklamacije niso poštnine proste.

Cene inseratom: Cela stran
din 2000 —, pol strani din 1000 —,
četrt strani din 500 —, 1/8 strani
din 250 —, 1/16 strani din 125 —
Mall oglasi vsaka beseda din 1 —

Srečno, od Boga blagoslovljeno novo leto!

Med izobraženimi ljudmi vlada običaj, da želi drug drugemu srečno novo leto. Pri nekaterih je to samo nekaj zunanjega, lepa beseda, ki pride iz ust. Pri nas pa je to izraz resničnega čustva. Čutimo s svojimi naročniki in čitatelji, čutimo z vsem našim ljudstvom. Njegove boli so naše boli, njegova sreča tudi nas osrečuje, njegovo bridkost in stisko čutimo kot svojo. »Slovenski gospodar« je zmeraj bil našemu ljudstvu odkrit in zvest prijatelj. Kot Vaš iskren prijatelj Vam krepko stiska roko s prisrčnim novoletnim voščilom. Srečno, od Boga bogato blagoslovljeno novo leto Vam, vrli naši možje in skrbne slovenske žene in matere. Vi ste stebri slovenskega ljudstva. Naj Vas noben vihar ne omaje, nobena bolezen in nesreča ne izpodkoplje! Varuhi naše narodnosti in od prednikov podedovane vere, Bog Vas ohrani zdrave in zveste! Srečno, od Boga najobilnejše blagoslovljeno novo leto Tebi, slovenska mladina! Slovenski pesnik pravi:

»To uk je zgodovine:
bodočnost je mladine.«

Slovenski fantje in slovenska dekleta, Vi ste graditelji slovenske sreče in slovenskega napredka v bodočnosti. Bodoči slovenski rod bo nosil pečat Vašega duha. Gradite si sedaj v letih telesne in duševne rasti svojo osebnost, prežeto s katoliškim, slovenskim in državnim duhom! Oblikujte si svoje značaje! Naj Vas Bog pri tem Vašem najnujnejšem delu najobilnejše blagoslovi! Srečno novo leto, polno božjega blagoslova vsem našim naročnikom in bralcem! Ostanimo si dobri in zvesti prijatelji tudi v novem letu. Naj bi novo leto prineslo našemu velikemu, daleč preko mej naše škofije segajočemu prijateljskemu krogu mnogo novih članov! Bog z nami in Vami!

Velik uspeh papeževga nastopa za pravico in mir

Poglavar Cerkve obsodil napad na Finsko

Papež Pij XII. je imel ob priliki čestitke kardinalov za božične praznike nagovor, v katerem je obsodil zlasti napad Rusije na Finsko pod izgovorom, da proti Rusom nevarnost (od Finske), ki sploh nikoli ni obstajala in sploh ni bila možna. Sovjetske strahote in nedovoljena uporaba rušilnih sredstev celo proti neborcem in beguncem, proti ženam, starcem in otrokom, dalje preziranje svobode in človeškega življenja predstavljajo dejanja, ki kričijo po božjem maščevanju.

Temelji mednarodnega miru

Po kratko označeni obsodbi ruskega napada na Fince je podal papež v svojem govoru temelje, na katerih bi se lahko zgradil pravičen in mednarodni mir. Osnove

Izseljevanje — naseljevanje

Časniki poročajo o prisilnem izseljevanju, ki se sedaj vrši na Poljskem v velikem obsegu in po skrbno pripravljenem načrtu. Zapove se izseljevanje navadno v roku 24 ur; izgnanci morajo zapustiti vse nepremičnine nepoškodovane in v polnem redu. Kuhinjska posoda mora ostati na svojem mestu, shramba nedotaknjena, ostati mora vsa obleka, perilo, orodje itd. S seboj smejo vzeti navadno le obleko in nekaj perila v majhnih ovojih ali kovčegih, tudi denarja prav malo. Nato odrijejo s tiskano objavo na modrem obrazcu

ali temelji trajnega mira med narodi so: neodvisnost vseh narodov, odstranitev tekmovanja v oboroževanju, organizacija posebnih ustanov, ki bodo tvorile jamstvo za izvajanje pogodb ter upoštevanje zahtev narodnih manjšin.

Velik uspeh papeževga nastopa

Papežev božični govor je bil sprejet po celem svetu s splošnim in pri nekaterih velesilah z navdušenim odobravanjem. Predsednik Združenih ameriških držav Roosevelt je poslal papežu po njujorškem nadškofu posebno pismo, v katerem želi, da bi se na svetu spet naselil mir in da bi narodi za ureditev svojih računov ne uporabljali surove sile. Predsednik Roosevelt je imenoval za Božič pri Vatikanu začasnega veleposlanika, kar pomeni velik pripevek k svetovnemu miru.

v negotovost. Težka je usoda tistih, ki prispejo končno vsi izčrpani, sestradani in premraženi na mesto, ki je označeno v objavi. V izpraznjena stanovanja so se naselili baltiški Nemci. Zgodilo se je, da je zdravnik iz Rige, učitelj iz Revala ali lekarnar iz Dorpata z rodbino prišel v stanovanje stanovskega tovariša Poljaka, ki se je moral izseliti. Priseljenci se ne morejo dovolj načuditi okusnim slikam, lehim preprogam, dobro urejeni in opremljeni knjižnici, zdravni. pripomočkom itd., ki so jih našli v nakazanih stanovanjih.

Zmagoviti Finci na ruskih tleh

V današnji številki smo opisali med vojnimi poročili, kako so se otresli Finci na vseh krajih mogočno započetih sovjetskih vpadov, ki niso rodili doslej nobenih uspehov. Čisto na severu, kjer so močni ruski oddelki res prodrli precej daleč na finski ozemlje od edinega severnega pristanišča Fincev Petsamo, se je položaj za Ruse spremenil za božične praznike v popoln poraz. Z zmagovito izvedenim protisunkom so prisilili Finci Ruse, da so se morali umakniti v popolnem neredu v smeri proti železnici, katera veže sovjetsko luko Murmansk z Leningradom. Ker se pa vrši ta pobeg severne ruske armade pri neznosnem mrazu bolj počasi, hočejo Finci sovjetske čete na smučeh prehiteti, jih odrezati od že omenjene železniške zveze, jih zajeti in onemogočiti vsako sovjetsko vojno kretanje na severu.

Po najnovejših poročilih so začeli Finci tudi v osrednjem delu na vzhodu protiofenzivo, da postanejo gospodarji ruske proge Murmansk—Leningrad. Pri Lieksi so prodrli Finci že 55 km na rusko ozemlje in se vrši njihov pohod nevzdržno naprej s ciljem: s pomočjo finskih oddelkov, ki so porazili Ruse na severu, v loku ali s pomočjo klešč zajeti vse sovjetsko vojaštvo, katero si je upalo na Finsko iz osrednjega ter severnega dela in mu je bila edina upora za prevoz in dovoz železnica Leningrad—Murmansk.

Kakor hitro bodo Finci zavojevali omenjeno železnico, bo Rusom tudi za bodoče onemogočen vsak naval na severne dele Finske in bodo lahko napadali samo še od Ladoškega jezera in po Karelijski ožini. Na teh dveh frontnih delih pa je Finska tako utrjena, da bo kos še tako številčno močnim ruskim napadom, kateri so pa neverjetni, dokler ne mine strahotna severna zima.

Sv. pismo prepovedano

V boljševiški Rusiji je sv. pismo že dolgo prepovedano. V Nemčiji je bila izdana naredba, da se sme sv. pismo, in sicer samo sv. pismo Nove zaveze, prodajati samo v gotovih, za to določenih knjigarnah. Znani nemški list »Das schwarze Korps«, ki je glasilo Himlerja, vrhovnega šefa državne tajne policije, poroča, da je nemškimi vojakom prepovedano čitati sv. pismo.

„Slov. Gospodar“ stane:

za vse leto 32 din, za pol leta 16 din, za četrt leta 9 din.

Vojna

Zapadno bojišče

Tretji sestanek zavezniškega vrhovnega vojnega sveta

V minulem tednu se je mudil na francoskem bojišču angleški ministrski predsednik Chamberlain, ki si je ogledal Angležem dodeljene oddelke Maginotove črte, angleška letališča in vojaška taborišča v spodnjem delu Francije. Priliko obiska g. Chamberlaina je uporabil vrhovni zavezniški vojni svet za svoj tretji sestanek, ki se je vršil v Parizu 19. decembra. Udeležili so se ga poleg obeh predsednikov in zunanjih ministrov angleške in francoske vlade vrhovni poveljniki obeh kopnih ter mornariških sil. Na seji sveta je izrazil francoski ministrski predsednik Daladier dobrodošlico angleškemu gostom in jim je častital v imenu francoske vlade k uspehom s potopitvijo nemške oklopnice »Admiral Graf von Spee«. Dalje je ugotovil vrhovni svet skladnost stališč francoske in angleške vlade v pogledu vojne in skle-

nil, da se bodo še nadalje ojačile vse tvorne sile, katerih se poslužujejo zavezniki v borbi na diplomatskem in na vojaškem področju.

Kanadci na angleških tleh

Iz angleškega dominijona Kanada v severni Ameriki se je pripeljala prejšnji teden v spremstvu angleških vojnih ladij v neko zapadno pristanišče Anglije prva kanadska divizija, ki ji poveljuje general Mac Norton. Častniki te divizije so bili že v svetovni vojni na francoskem bojišču. V diviziji je mnogo kanadskih Francozov, a tudi nekaj črncev in Indijancev. Divizija je bila pripeljana iz Amerike v največji tajnosti in popolnoma nemoteno od strani nemških podmornic.

Divizija je bila sprejeta od Angležev z največjim navdušenjem in jo je pozdravil v imenu kralja minister za dominijone Eden.

Dogodki na morju

Dodatek k poročilu o drugi pomorski bitki

Zadnjič smo poročali, kako je nemška križarka »Admiral Graf von Spee« zapustila urugvajsko pristanišče Montevideo. Na prostem morju so se izkrcali z oklopnjače vsi mornarji, častniki in kapitan Langsdorf. Šele povsem prazna ladja se je po treh eksplozijah potopila na tako plitvem morju, da štrlijo gornji deli ladje iz vode. Pri potopitvi oklopnjače ni izgubil nihče življenja. Posadka ladje je bila prepeljana na argentinski otok Martin Garcia, kjer bo ostala do konca vojne. Vsega skupaj so internirali z vojne ladje »Admiral Graf von Spee« 1057 častnikov in mornarjev. Poročali smo tudi, da je nemško oklopnjačo spremljala na morje neka nemška trgovska ladja, ki je prevzela mornarje z oklopnjače. Ladjo so Urugvajci zaplenili, ker je brez dovoljenja odšla iz luke, kapitan te ladje pa pride pred vojno sodišče radi kršitve predpisov.

Dne 19. decembra so našli kapitana Langsdorfa v sobi pomorskega zavetišča v Buenos Airesu v Argentini, kjer je prenočeval, mrtvega. Zapustil je pismo, v katerem navaja, da je odložil samomor do trenutka, ko je bilo vse moštvo iz potopljene oklopnjače »Admiral Graf von Spee« na varnem. Rajni kapitan se je udeležil med svetovno vojno raznih pomorskih bitk.

Angleške izgube v pomorski bitki, s katero je bila zapečaten usoda nemške najmodernejšje oklopnice, znašajo po uradnih podatkih 72 mrtvih in 28 ranjenih.

Nemci izgubili tretji največji parnik in prevozno ladjo

Nemški 33.000 tonski in tretji največji parnik »Columbus« se je zatekel ob izbruhu vojne v mehiške vode. Ko so angleške vojne ladje hitele proti Južni Ameriki, da bi se udeležile bitke z oklopnjačo »Admi-

ral Graf von Spee«, je izrabil »Columbus« priliko, meneč, da je sedaj morje prosto in plovba varna. Toda uračunal se je. Ko je morski orjak priplul na odprto Atlantsko morje in bil že 74 km proč od severnoameriškega polotoka Florida, je opazil angleško bojno ladjo, katerega ga je hotela zajeti. Da dragoceni parnik ne bi padel Angležem v roke, je zapovedal kapitan moštvo izkrcati, zažgati pripravljene sode nafte ter ladjo potopiti. Parnik je bil naložen z mehiškim bencinom in petrolejem, ki je bil namenjen za Nemčijo. V bližino priplula ameriška bojna ladja je prevzela 599 ljudi, potnikov in posadke, »Columbusa«, ki je bil kmalu v plamenih, ki so razsvetljevali morje daleč naokoli. Slišati je bilo več eksplozij, nakar se je parnik pogreznil v morske globine. Ameriška križarka je izkrcala prevzete mornarje v Njujorku, kjer so jim dovolili 60 dnevno bivanje v Združenih državah.

Uspehi angleških in francoskih podmornic

Angleški mornariški minister in vrhovno pomorsko vodstvo sta razglasila sredi minulega tedna velike uspehe dveh angleških podmornic.

670 tonska britanska podmornica »Salmon« je torpedirala v Severnem morju nemško križarko »Leipzig« in je hudo po-

škodovala še eno nemško težko križarko. 560 tonska angleška podmornica »Ursula« je v nemškem utrjenem ustju reke Labe (Elbe) uničila s torpedom 6400 tonsko nemško križarko, čeprav jo je obdajalo šest rušilcev. Angleška podmornica se je prebila skozi nemško minsko polje. — Nemška križarka »Blücher« je bila hudo poškodovana od angleškega torpeda.

Uradno poročilo iz Pariza z dne 20. decembra pravi, da je potopila francoska mornarica zopet dve nemški podmornici

V Parizu in Londonu trdijo, da je Nemčija od začetka vojne izgubila 45 podmornic; od teh so jih Angleži potopili 31, Francozi pa 10. Dalje pravijo Angleži, da imajo po zadnjih potopitvah Nemci komaj še tri večje križarke na razpolago.

Nemci in Angleži v veliki letalski bitki nad morjem

Nad morjem med izlivom reke Emze in Labe ter otokoma Helgoland in Sylt je prišlo med Angleži in Nemci v začetku preteklega tedna do hude letalske bitke. Po nemškem uradnem poročilu je sodelovalo v tej bitki 44 velikih angleških bombnikov

Kam si položil položnico za »Slov. gospodar«?

Prav so storili tisti, ki so kar napisali letno naročnino 32 din ter jo že odposlali. Glej, da ne zamudiš!

ter več skupin nemških lovskih letal. Nemci trdijo, da so njihova letala sestrelila v bitki 36 angleških bombarderjev, dočim so izgubili Nemci le dve letali. Angleško poročilo pa pravi, da so angleški bombniki uničili 12 nemških letal, obenem pa prizna izgubo sedmih angleških bombnikov, ki se niso vrnili s tega poleta v svoja oporišča.

Letalske izgube na obeh straneh v več nego treh mesecih vojne

Okroglo vzeto, posedajo na zapadnem bojišču boreče se velesile precej nad deset tisoč letal. Od teh so izgubili Angleži in Francozi od začetka vojne do 19. decembra 188 letal vseh vrst. Po angleško-francoskih poročilih pa so bili tudi Nemci v istem času ob 188 letal.

Finsko bojišče

Neizčrpne sovjetske rezerve

Bridka razočaranja doživlja sovjetski voditelj, kateri so bili prepričani, da bodo v par dneh prisilili na kolena malo Finsko. Dosedanjim ruskim neuspehom na suhem, v zraku in na morju se je pridružila še nalezljiva bolezen koz, ki se je močno razpasla med sovjetsko vojsko na Finskem. Vsi ti razni udarci so razkačili so-

vjetsko vodstvo, ki hoče Fince stisniti s svojimi neizčrpljivimi četami. Poveljniki sovjetskih čet na Finskem so prejeli povelje, da morajo prodreti v notranjost Finske ne oziraje se na izgube, ker so jim na razpolago rezerve v neomejenem številu. Politični komisarji, ki so dodeljeni posameznim sovjetskim oddelkom, so osebno odgovorni za uspeh in se bodo morali za-

govarjati pred tajno policijo ali Čeko, ako ne bodo kos poverjeni jim nalogi.

Pritisk na Fince od vseh strani

Iz zgoraj povedanega je razumljivo, da so Rusi v zadnjem času od vseh strani znatno povečali navale na Finsko z vsemi vrstami orožja in tudi svoje napadajoče čete so bolj oblekli, oborožili ter preskrbeli z raznimi potrebščinami. Prav tako so vrgli Rusi na fronto najmodernejše orožje, v prvi vrsti zelo hitre tanke.

Znatno povečanemu številu boljše oboroženih sovjetskih čet gre zasluga za ruske uspehe na severnem Finskem. Na severu so se morali Finci vsestranski sovjetski premoči umakniti precej niže od svojega severnega pristanišča Petsamo in so se zbrali na novi obrambni črti z mestecem Ivalo kot središčem.

Novo utrjeno in srečno izbrano obrambno črto ter izreden mrz 30 stopinj pod ničlo je izrabila finska severna armada proti koncu minulega tedna za protisunek, kateri je rodil na prvotno najbolj ogroženih mestih na severu velik uspeh. Sovjetska ofenziva proti mestu Rovaniemi (zanimovano na danes objavljenem zemljevidu), ki bi naj odsekala severno Finsko od ostalega dela in se polastila železniške zveze Fincev s Švedi pri mestu Torneo, se je spremenila v nenaden umik ruskih čet in bo najbrž končala s popolnim porazom Rusov, kateri so bili s polno paro v prodiranju pri reki Sali. Rusi so izgubili v 14 dni trajajoči bitki okrog Sale 30.000 mož in velikanske množine streliva ter vojnega materiala.

Lep uspeh je izvojevala finska vojska na sredini v odseku pri Suomasalmiju, kjer so hoteli Rusi presekati Finsko na dva dela, pa so se morali umakniti po izgubi 20.000 mrtvih in ranjenih ter več tisoč ujetih.

Položaj na južnem Finskem je kljub hudim ter brezobzirnim sovjetskim napadom iz zraka za Fince ugoden. Tamkaj so bili doslej odbiti vsi ruski navali z velikimi izgubami na vojaštvu, tankih, bombnikih ter drugem materialu.

Poraz na jugu, kjer ima sovjetska armada najbližji in najlažji dohod iz Leningrada, je napotil sovjete, da so zaradi ugleda napram zunanjemu svetu začeli pripravljati veliko ofenzivo na finsko tako zvano Mannerheimovo obrambno črto. Za napad na te utrdbne je bilo odposlanih na bojišče 200.000 izvežbanih vojakov sovjetskih napadalnih čet, ki jih bodo uporabili za to ofenzivo.

Finci so zgradili za Mannerheimovimi utrdami že tretjo utrjeno črto. Ko bo popolnoma dograjena tretja, bodo začeli graditi še četrto, če bo treba, in še več drugih, vse do prestolnega mesta Helsinki.

Za obrambo napram sovjetskim tankom so položili Finci na ceste v razdalji 2 m drugo od druge granitne skale, ki so visoke do 2 m in vzdane v razkopano zemljo.

Ena največjih sovjetskih ladij poškodovana od Fincev

Sovjetsko poveljstvo je vedelo, da lahko streljajo finski obalni topovi komaj na daljavo 5 km. Ruske bojne ladje so se kretale izven te razdalje povsem varno. Finci pa so v zadnjem času na več krajih izmenjali prvotne topove z novimi, dalekosežnimi. Ko je priplula sovjetska nad

Iz raznih držav

V NAŠI DRŽAVI

Davčne olajšave in novi davčni predpisi. Ministrski svet je odobril v načelu, da se oprostijo plačila zemljarine vsi kmetovalci, katerih čisti katastrski dohodek je manjši kakor 1000 din. Od te uredbe bo imelo korist okrog tri milijone kmetov v revnejših krajih. Dalje je sklenila vlada davčno pavšaliranje malih obrtnikov. Pavšaliranja bo deležno mnogo večje število malih obrtnikov kakor doslej in bo tudi znesek pavšala deloma znižan. Mali obrtniki bodo plačevali na račun davka letni pavšal po kategorijah in po velikosti kraja. Predpisan pa bo nov način določanja davčne osnove za davčne obvezance pridobnine. Slednja uredba bo zadela industrijska, bančna in velika mednarodna podjetja, katerih davčna osnova je znašala v predhodnem davčnem letu najmanj 100.000 din, promet pa najmanj dva milijona dinarjev.

Levičarski poskusi na Hrvaškem so se vršili z demonstracijami v Zagrebu, na Sušaku in v Splitu. O ljudeh, ki so te demonstracije uprizorili, piše glavno glasilo Hrvatske seljačke stranke »Hrvatski dnevnik« tako-le: »Prepoznali smo jih po njihovih delih. Sredi Zagreba so kričali: 'Dol Hrvatska!' Na Sušaku so klicali: 'Živio Stalin!' V Splitu so pozdravljali s stisnjeno pestjo. Iz tega je jasno, od kod izvira njihovo razpoloženje in navdušenje. Bilo je očitno, da so kolovodje teh poskusov agenti nereda, ki se trudijo z ognjevitimi gesli zapeljati malega človeka, naše izmučene delavce. Vedeli so, da med kmeti nimajo ničesar iskati, ker bi jim ti na njih zapeljevalni klic odgovorili kakor je treba; zato so iskali podpore med delavskimi sloji.« Ostro sta se zoper te elemente izjavila podpredsednik HSS inženir Košutič in strankin tajnik dr. Krnjevič. Ban dr. Šubašič pa je raztegnil na banovino

Hrvatsko uredbo ministrskega sveta z dne 15. decembra, s katero se členu 12. zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi dodane dostavek: »Upravne policijske oblasti prve stopnje lahko pošiljajo na bivanje v kake druge kraje osebe, ki rušijo red in mir.«

Nov komunističen list. Zveza delovnega ljudstva Slovenije je izdala, kakor smo že obvestili svoje bralce, oklic slovenskemu ljudstvu, ki je prešinjnen komunističnega duha ter se navdušuje za red (bolje rečeno nered), kakor so ga boljšeвики vpeljali v Rusiji. Ker ti salonski komunisti nimajo zaslonbe med slovenskim ljudstvom, so se zatekli v Zagreb, kjer so začeli izdajati tednik v slovenskem jeziku pod naslovom »Nova ljudska pravica«. To bo torej Stalinova pravica, ki bi naj osrečevala Slovenijo. Za ljudstvo je to največja nesreča, kakor dokazujejo razmere v Rusiji in Poljski, za nekatere komunistične gosspode pa je vsekakor »gmotna« sreča.

V DRUGIH DRŽAVAH

Italijanski kraljevski par uradno pri papežu. Italijanska kraljevska dvojica, katero je spremljal zunanji minister grof Ciano, je bila 21. decembra sprejeta pri papežu Piju XII. v slovesno avdienco. Kralj in kraljica sta se odpeljala s spremstvom v slovesnem sprevedu od gradu Kvirinal po rimskih cestah v Vatikan, kjer je bil sprejem po določilih, ki veljajo na papeškem dvoru za take prilike. Obisk italijanskega kraljevskega para pri sv. očetu je pomembna manifestacija miru, sklenjenega pred desetimi leti med italijansko vlado in Vatikanom. Pomirjenje med Cerkvijo in italijansko vlado je rodilo blagoslovljene sadove za Cerkev in Italijo. Po obisku kralja Emanuela III. v Vatikanu je razglasilo časopisje, da bo vrnil papež Pij XII. obisk osebno kraljevskemu paru 28. decembra.

jo Rusi odvekli z vlačilci v vojaško pristanišče Kronštad. Hudo zadeta oklopnjača je ena največjih ruskih bojnih ladij z velikimi topovi in so jo času primerno prenovili v letih 1926 do 1928.

Kaj čaka Rusijo zaradi finske vojne?

Nad finske postojanke na jugu je priletelo sovjetsko letalo, katero je zmetalo najprej svoje bombe v morje, potem pa je spuščalo med Fince letake s pozivom: »Finski vojaki! Morate vzdržati še mesec dni! Nova revolucija, ki se pripravlja, bo prinesla mir!« Ti letaki so zelo značilni za razmere, katere vladajo radi sovjetskih neuspehov na Finskem v Rusiji, kjer je opažati vedno bolj naraščajoče nezadovoljstvo prebivalstva po velikih mestih. Radi nemirov je sovjetska oblast prijela že mnogo ljudi in jih poslala v prognanstvo. V Moskvi in Leningradu, kjer se že upira delavstvo, so zaplenili vse zasebne radioaparate, da ne bi mogli poslušati inozemskih poročil o ruskih neuspehah. Položaj je že tako resen, da je 20. decembra ruski radio pozival prave komuniste na »čiščenje«, ker da so se v komunistične vrste vrinili ljudje, ki želijo Rusiji poraz na Finskem. Ti ljudje so trockisti, sovražniki pravega komunizma, in je treba z njimi likvidirati! — tako je poročal ruski radio.

32.000 tonska bojna ladja »Oktobrska revolucija« 6 km do finske obale pri Koivistu, so jo presenetili streli iz novih finskih topov in jo tako poškodovali, da so

Ob zatonu leta . . .

Jutro sedaj tonečega leta je ožarjala krvava zarja, ki po starem izkustvu ne napoveduje lepega, mirnega vremena. Leto 1939. res ni bilo leto miru, marveč leto težkih mednarodnih sporov, ki so se razvili v vojni spopad. Ko se je to leto kot novo rodilo, ga je pozdravil vojni hrušč in trušč, ki je takrat še divjal v Španiji ter divjal na Kitajskem, kjer še zdaj ni prenehal. Ko pa bo to leto zatnilo k svojim prednikom v večnost, mu bodo po raznih delih Evrope in sosednjih morja v slovo grmeli topovi, brneli bombniki, pokale bombe in mine.

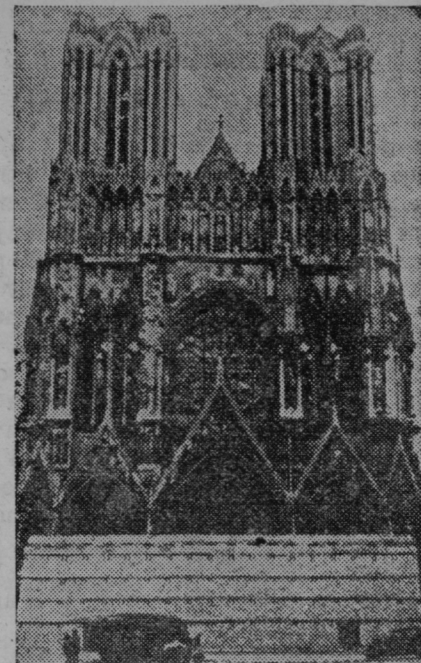
To je leto gorja, ki se je rodilo iz težke mednarodne krize. Ni se ta kriza začela še le v tem letu, marveč sega vsaj 3 leta nazaj. Zunanji minister Italije grof Ciano je v svojem govoru v italijanskem stanovskem parlamentu 16. decembra rekel, da je voditelj italijanskega fašizma Mussolini že 1. 1927. napovedal, da se bodo evropske države med letom 1935. in 1940. znašle na razpotju evropske zgodovine. S tem je jasno označena pomembnost časa, ki v njem živimo, in usodnost dogodkov, ki se vršijo in ki bodo odločili, kam se bo Evropa obrnila in kako bo v bodočnosti izgledalo njeno lice.

Dogodki, ki so dovedli do velike evropske krize, so se v pospešenem tempu odigrali od pomladi 1938. V marcu tega leta je Nemčija pridružila sebi Avstrijo. S tem je dobilo dotedanje evropsko ravnotežje prvi občutljivi sunek. V septembru 1938 je konferenca 4 velesil (Nemčije, Italije, Anglije, Francije) v Monakovem sklenila, da se z Nemci naseljeni sudetski kraji odcepijo od češko-slovaške države ter se priključijo Nemčiji. V marcu 1939 je nemška vlada sprejela sklep, da zasede Češko in Moravsko ter si nju pridruži v obliki protektorata. V prvih tednih aprila tega leta je Italija anektirala Albanijo.

Tako se je usodno razpotje vedno bolj pripravljalo. Naval nemške vojske na Poljsko 1. septembra letos je imel za nasledek, da sta Anglija in Francija napo-

vedali vojno Nemčiji. Na kopnem še ta vojna ni vzplamtela z vso močjo, na morju in v zraku pa divja z vso srditostjo. Vzporedno z Nemčijo podvzema svoje akcije sovjetska Rusija, ki je zaradi nenapadalne pogodbe, sklenjene z Nemčijo, dobila možnost, da si prisvoji vzhodni del Poljske ter si zasigura nadoblast nad 3 baltičskimi državami: Estonsko, Letonsko in Litvo. Ker Finska ni hotela pred ruskimi sovjeti na kolena, so jo sovjeti s svojo vojsko napadli. Vojnih lovrik si sovjeti s svojimi vojaškimi podvigi doslej niso pridobili, dosegli pa so to, da je bila boljševiška Rusija izključena iz Zveze narodov.

Evropa je v letu 1939. prišla do točke, ki je na njej zapisana pomembna in usodna beseda: razpotje. Upamo, da bo prihodnje leto prineslo odločitev, ki bo predpisala za vse narode in države samo eno pot, to je pot pravičnosti in enakopravnosti za vse narode: velike in male. Naša država čaka na tako odločitev ter jo pripravlja s svojo nepristranostjo v sedanjem vojnem metežu. V svoji nevtralnosti moramo biti močni, ker se v sedanjih

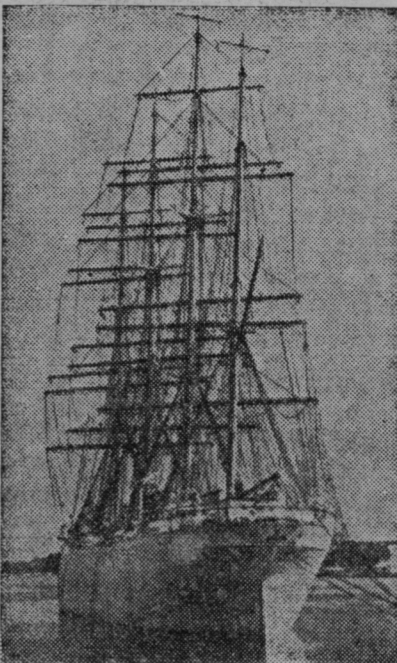
Na škofijski cerkvi v francoskem mestu Reims so ravno dokončali popravila poškodb iz svetovne vojne, ko je izbruhnilo sedanje klanje. Krasno stavbo so za morebitne napade iz zraka zavarovali z vrečami peska

razmerah na svetu pravica ne more uveljaviti brez moči, ki daje pravičnim zahtevam potrebni poudarek. Moči pa ni brez notranje državljanske sloge. Letošnje leto je to velepotrebno slogo v naši državi ostvarilo.

Sporazum s Hrvati je nakazal tista načela, ki se po njih naj preuredi ustrojstvo države. Mednarodno načelo, za čigar uresničenje se bojuje sedanja vojna v Evropi, se glasi: vsakemu svoje. To je tudi tisti vidik, s katerega se vrši naša notranja državna preureditev. Enakopravnost Hrvatov in Slovencev s Srbi se ni mogla uresničiti v strogo centralizirani in uniformirani državi. Potrebna je bila nova osnova: resnična in močna samouprava v popolnem skladju s samobitnostjo hrvatskega in slovenskega naroda. Državna preosnova je povezala Slovence, Hrvate in Srbe v trdno falango, ki bo z vso močjo branila obstoj in pospeševala napredek naše jugoslovanske države.

General Oesch, šef finskega generalnega štaba

Finska jadrnica z Alandskih otokov polaga mine, katere branijo prehod sovjetskemu brodrovju

Finsko mesto Wiborg ob južni obali so zavarovali Finci proti ruskemu topniškemu ognju z vrečami, v katerih je pesek

Finci so se umaknili v notranjost dežele z 200.000 severnimi jeleni

Blagoslova polno novo leto 1940

želita vsem cenjenim naročnikom, inserentom, čitateljem
in prijateljem »Slovenskega gospodarja«

uredništvo in uprava

Po krščanskem svetu

BOLJŠEVIZACIJA POLJSKE

List »Voroždenie« v Parizu je prinesel članek »Sovetizacija Poljske«, iz katerega prinašamo nekaj misli.

Na Poljskem divja socialistična preukucija. V okrajih, ki jih je zasedla rdeča vojska, je že mnogo žrtev. Moskovski radio poroča, da se je začel lov brez usmiljenja za častniki, večjimi posestniki in vsemi razrednimi »vragi«. Častnike poljske vojske streljajo kot špijone, duhovnike, kmete, obrtnike zapirajo. Begunci, ki prihajajo v Rigo, vse to pripovedujejo. Val nasilja, ropov in ubojev divja po severnih poljskih mestih. Kolikor ljudi ne postrele, jih zapirajo v ječe ali jih gonijo v tabore na prisilno delo. Ves sestav poljske uprave je odstranjen, poljske uradnike odstavljajo in jih zamenjujejo s komunističnimi. Vse banke in zaloge je prevzela komunistična oblast.

Begunci poročajo o žalostnih podrobnostih sovjetske zasedbe. Že pred prihodom rdeče vojske so prišli agenti iz Moskve, ki so organizirali vse tiste, ki so bili naklonjeni komunizmu. Razširjali so letake, snemali poljske orle in jih zamenjavali z rdečimi zastavami. Sklicevali so shode, kjer so razlagali sovjetski red. Ni glavno to, da so sovjeti zasedli Poljsko, glavno je to, da se tam vgnezdil komunizem.

Pisec članka, prof. Saltikov, trdi, da so 1. sedanjjo vojno hoteli sovjeti in 2. da je namen Stalinov svetovna revolucija. Isto

se zdaj dela v Poljski, kar so ob revoluciji delali v Rusiji. Posestnikom se jemlje premoženje in brezbožniki divjajo. Prepovedano je praznovati nedeljo. Mnogo duhovnikov so zaprli, druge so odpeljali v izgnanstvo. Boljševiške metode se vpeljujejo in gospodarski red kot je v Rusiji. Nacionalizacija obrti (prehod vse obrti v narodno, državno last) je že objavljena. Posestnikom se jemlje njihova zemlja.

Sovjeti so našli za zasedeno Poljsko tudi že nekega Bela-Kuna. Je to Stanislav Bartnovskij, rojen leta 1892 v Varšavi. Odlikoval se je v meščanski vojni in pozneje na Kitajskem. Stalinovo pozornost je obrnil nase že leta 1920. —

Tako poroča ruski list. Uboga Poljska!

Predsednik holandske vlade Geer

Predsednik turške države İsmet İnönü

Švica je vpeljala ženske v vojaško sanitetno službo

Prišla je pod jarem boljševikov, kateri bodo predvsem skrbeli za to, da se tam ugnezdi brezbožni komunizem. A. K.

Bezboštvo na pohodu. »Osservatore Romano« poroča o nevarnosti, ki preti srednji Evropi od brezbožniške propagande. To propagando vodi ruska brezbožniška organizacija, ki jo plačuje sovjetska država. Nedavno je ta organizacija izdala oklic boljševikom. V tem oklicu se brani zveza med Rusijo in Nemčijo. »Kdor to zvezo kritizira,« poudarjajo ruski brezbožniki, »je izdajica. Mi upamo, da bo nemško-ruski sporazum trajen. Tisti, ki Stalinove politike ne razumejo, so izdajalci brezboštva in ne spadajo več v naše vrste.« Stalinova politika je omogočila brezbožnikom, ne samo da so prodrli v srednjo Evropo, marveč da tamkaj tudi ogrožajo vero, pred vsem katolicizem. V bližnji bodočnosti bodo brezbožniki, tako napovedujejo v svojem oklicu, vodili ojačano borbo z vsemi sredstvi zoper vero v Nemčiji, Slovaški, na Balkanu (torej tudi v Jugoslaviji) in na Češkem ter Moravskem.

Po pogosti nosečnosti morejo žene z dnevno redno uporabo pol kozarca naravne »Franz-Josefove« grenke vode, zaužite na tešče, z lahkoto doseči izpraznenje črev in urejeno delovanje želodca. »Franz-Josefova« voda je davno preizkušena, najtopleje priporočena in se dobiva povsod.

Ogl. reg. S. br. 30.474/35.

Ruski tank na finskem zasneženem ozemlju

Angleške priprave za iskanje oči Nemcev v morje spuščeni mlini

Novice

Nesreče

Slaboumen star mož zmrznil. Pri Sv. Duhu ob severni meji je odšel od hiše slaboumni starček Filip Verko, oblečen samo v spodnje perilo. Domači so ga vso noč brezuspešno iskali. Drugo jutro je našel solar Verka pol kilometra od hiše zmrznjenega.

Avto povzročil enodnevno prelinitvev telefonske zveze. Neki šofer iz Maribora je peljal s tovornim avtomobilom jabolka iz Vurberga v Maribor. Spotoma je trčil v telefonski drog. Zaradi trčenja so se potrgale telefonske žice, da je bil telefonski promet ves dan prekinjen.

Zopet velika železniška nesreča v Nemčiji. Naš list je že poročal, da se v Nemčiji množijo železniške nesreče večjega obsega, odkar so Nemci v vojnem stanju. Dne 22. decembra je trčil na železniški postaji Genthing brzovlak Berlin—Neunkirchen v brzovlak Berlin—Köln, ki je hotel ravno odpeljati s postaje. Iztirila je lokomotiva s šestimi vagoni prvega vlaka in štirje vagoni drugega. Radi prenapolnjenosti obeh vlakov je bilo ubitih 70 ljudi in okrog sto pa ranjenih.

Razne novice

Važno za naglušne. Naglušnost je povsod zelo razširjena. Naglušnost so zato strokovno proučevali in European Vibraphone Co., London W. 1, je po dolgoletni izkušnji stavila aparat Vibraphon v promet. Aparat je v kratkem času žel priznanja. Vibraphon je majhen, srebrni aparat, kateri se nosi neopazno v ušesu, brez baterije, brez žice in brez vsega drugega. Da bi pomagala naglušnim v Jugoslaviji, je European Vibraphone otvorila podružnico v Zagrebu (Dep. 26 F), Tomislavov trg 17, kjer prikazuje brezplačno Vibraphon aparat in pošlje na željo brezplačne prospekte kakor tudi pogoje za 30 dnevno poskušnjo.

Sanatorij v Mariboru, Tyrševa 19, prej Gospoška, telefon 23-58, je najmoderneje urejen zlasti za operacije. Dnevna oskrba I. razreda 120 din, II. razreda 80 din. Vodja specialist za kirurgijo dr. Černič. 964

Ali si že obnovil naročnino?

Strahovi v čuvajnici števil. 93

4.

Maps je sedel kake četrt ure. Ker ga je spanec vse bolj premagoval, je vstal in stopil k oknu.

Nad močvirjem se je razlivala blede mesečina. Mapsu se je zdelo, da se je med grmičevjem nekaj zganilo in se bliža hiši... Groza se ga je polaščala. Napenjal je oči, da bi spoznal stvar, ki se je bližala. Ni je mogel spoznati. Zdelo se mu je, da je orjaška pošast, na kateri ni mogel razločiti, ali je človek ali žival.

Pošast se je pred hišo ustavila. Čez nekaj trenutkov se je spet zganila in se odplazila na drugo stran.

Maps se je obrnil, da bi šel k vratom. Komaj je naredil en korak, se je od slabosti zamajal in zgrudil na tla. Pri tem je zadel ob mizo, na kateri je stala svetilka. Prevrnila se je in ugasnila. Oči so se mu zaprle.

Oprl se je na roko, da bi se dvignil. Oči je hotel odpreti, a ni mogel. Trepalnice so bile nekam otrple.

Z roko je segel k očesu in odprl trepalnico. Z drugo roko se je slučajno dotaknil brzovarnega aparata. Pri tem se je na čeljustni glavi neka misel.

Obžalovanja vredni slučaj

Ne hranite denarja doma! Ana Ornik, šivilja v Spodnjem Dupleku pod Mariborom, je dobila od svojega očeta 4500 din dote. Denar je shranila pod zglavje. Ko je hotela ostanek dote 2200 din uporabiti za nakup, je opazila, da ji je nekdo to vsoto ukradel. Zopet svarilen zgled: Ne hranite denarja doma!

Naraden in izropan za dobroto. Josip Rakun, trgovski potnik iz Vižmarij pri Ljubljani, je prisedel v št. Vidu v krčmi k mizi, pri kateri sta pila žganje 18 letni brezposelni delavec Pavle Dermastija iz Skaručine in 20 letni delavec Stanko Posavec iz Godiča pri Kamniški Bistrici. Rakun je dal za vino in je na povratku povabil postopača še v eno gostilno. Ko so zapustili to krčmo in je hotel Rakun proti domu, ga je pobil Dermastija s pestjo na tla in sta ga celo s čevlji obsuvala do ne-

zavesti. Po Rakunovi navedbi sta mu odvzela 830 din. Kakor hitro se je napadeni zavedel, se je s težavo privlekel domov in je drugi dan javil zadevo orožnikom v št. Vidu. Orožniki so kmalu imeli nehvaležna ptiča. Pri Dermastiji so dobili 96 din, pri Posavcu pa 100 din.

Izpred sodišča

Znižana kazen. Pred okrožnim sodiščem v Murski Soboti je bil obsojen letos 40 letni posestnik Martin Canjko iz Mestnega vrha pri Ptujju na osem let težke ječe zaradi raznih zločinov, kakor prevar, tatvin, ropov itd. Po obsodbi je Canjko vložil priziv proti razsodbi. Prepeljali so ga v Maribor, kjer so ga ponovno sodili zaradi nekih obdolžitvev, ki jih je Canjko zanikal. Dan pred razpravo pa se je Canjko v zaporni celici obesil. Vendar pa so ga pazniki z umetnim dihanjem rešili. Pri ponovni razpravi naslednji dan je bila Canjku znížana kazen na šest in pol leta težke ječe.

Slovenska Krajina

Dragi delavci!

Sezona je pri kraju. Prišli ste z veseljem na svoje domove. Vaša organizacija »Zveza poljedelskih delavcev« v Murski Soboti vam je pomagala, da ste lahko vsi brez izjeme prišli do zasluzka. Poskrbela vam je razne olajšave pri pošiljanju zasluzka v domovino, pri zamenjavi denarja in pri prevozu v domovino. »Zveza poljedelskih delavcev« pa ne more delati v vašo korist, ako nima tozadevnih sredstev, zato apelira na vašo zavest in na vaš značaj ter pričakuje, da članarino 12 din za leto 1939 poravnate, kdor je pa to že storil, ta naj pa plača za leto 1940 naprej. Dolžnost zavednega člana je, da poravna svojo obveznost, to je članarino.

S tem vas, dragi delavci, vaša organizacija kliče k sodelovanju, ki bo le v vašo korist. Obenem vam želi zdravo, srečno, milosti in blagoslova polno novo leto 1940!

Delovanje »Zveze poljedelskih delavcev« v Murski Soboti v letu 1939

V Murski Soboti že tri leta deluje delavska organizacija »Zveza poljedelskih delavcev«, ki si je naredila nalogo, da skrbi za svoje člane sezonske

delavce v tu- in inozemstvu. Predvsem skrbi za njihov dober socialni in nacionalni kakor tudi versko-moralni položaj. Zato, da je še mnogo sezoncev v inozemstvu, zlasti v Franciji in Nemčiji, ki niso vsi upoznani z njenim delovanjem. Iz tih in skromnih začetkov je organizacijo uredil in dvignil g. Franc Kerec na dostojno višino s pomočjo vnetih in požrtvovalnih sodelavcev. Zbral je okoli sebe tudi nekaj ljudi iz vrst akademsko naobraženih krogov, ki so bili voljni sodelovati. Iz malih začetkov je letos organizacija narastla na skoraj 12.500 članov. Zveza ves čas točno in vestno izpolnjuje svoje dolžnosti, njena pisarna deluje brezhibno. Zveza svojega delovanja ni obešala nikoli na veliki zvon, čeprav je storila mnogo dobrega za delavce. Ako le bežno pogledamo v njen arhiv delovanja, dobimo lep pregled njenega dela, ki je v glavnem sledeče:

Intervenirala je pri ministrstvu za socialno politiko za zboljšanje položaja 18 krat, pri prometnem ministrstvu 2 krat, na banovini 7 krat, pri izseljenkem komisariatu 150 krat, pri okrajnem načelstvu 16 krat, pri raznih konzulatih 8 krat, pri Narodni banki 10 krat, na raznih veleposestvih 13 krat, pol uradnih intervencij je bilo 82. Skupno lahko rečemo je bilo 328 intervencij. Od-

Znak je hotel dati, naj bi se prvi vlak, ki bo privozil od južne strani, ustavil.

V tem trenutku je zaslišal neki glas, ki je bil podoben dolgemu vzdihu.

Maps že ni mogel misliti. Ni vedel, ali prihaja ta glas od človeka — ali morda od pošasti — pa se tudi ni brigal za to. Le za to je prosil Boga, da bi mu dal moč proti spancu, ki ga je vse bolj premagoval.

Tih glas se je nenadoma spremenil v hreščanje. Potem pa je zavladal mir.

Maps se je zavlekel k vratom, ki so vodila iz prihičja. Nagnil se je čez rob in pogledal dol. V spodnjem prostoru je bila tema, toda Maps je čutil, da se je tam nekaj gnilo.

Nekaj velikega — groznega je bilo z njim v hiši... Neznana pošast...

In ta pošast bo prišla v gornjo sobo — in ga bo napadla, kakor Boyda...

Maps se je tresel... Kako prijetno bi bilo, se za nič brigati — in spati — spati... Saj nobena borba ne more biti hujša kakor ta borba zoper spanec.

Položaj je postal neznosen in Maps je z joka jočim glasom zaklical:

»He! Na kaj še čakaš, ti grda pošast!... Pridi gor!...«

Zdaj je spet slišal vzdih, nato pa neko rožljanje, ki je prihajalo od verige... Maps je doumel, da se

Prepovedana pečenka

Neka odredba mehike vlade je prepovedala gojitev in prodajanje neke posebne pasje pasme, ki jo imenujejo »prešičji psi« in ki je bila zlasti na jugu zelo priljubljena. Ti psi so si pridobili svoje ime zavoljo tega, ker jih redijo kakor prašiče in jih potem — jedo. Tako delajo posebno Indijanci in mešanci. Oblasti podarjajo, da je uživanje pasjega mesa nespodobno, razen tega pa je nevarno, ker razsajajo med psi razne bolezni, ki se lahko prenašajo na človeka. Mehika je razen Kitajske edina dežela na svetu, kjer jedo pse po vseh pravilih. Poznavalci sicer pravijo, da dobra kitajska pasja pečenka v mladih bambu-

govarjali smo vsakemu, ki je prosil nasveta ali se je pritožil v kaki svoji zadevi. Osebnih intervencij je bilo približno prav toliko.

Cilj Zveze v bodočnosti je, da narod ohrani versko in moralno ter nacionalno dober in nepokvarjen. Da mu izposluje od delodajalcev ugodne delovne pogoje, uredbo o minimalnih mezdah, bolniško in nezgodno zavarovanje, socialno pravičnost in primerno plačo, ki mu po sposobnosti in pridnosti po vsej pravici pripada. Učiti pa hoče delavca tudi dolžnosti, ki jih ima napram delodajalcu. Posebno leži Zvezi na srcu zgradba Delavskega doma, ki bi naj sprejel pod svojo streho vse onemogle in siromašne člane, ki so si pri delu izčrpali moči in telesne sile. Tako ti režeji potem ne bodo ostali nepreskrbljeni na stara leta in ne bodo v breme občinam ter sorodnikom. V glavnem bo pa skušala narod odvrniti od sezonskega izseljevanja ter ga privezati zopet na domačo grudo. — Poudarjamo pa, da v bodoče za tiste, ki niso člani, kakor tudi za tiste, ki članarine niso plačali, ne bomo več posredovali in se zanje potegovali. Državnih podpor Zveza nima, temveč se vzdržuje le s članarino.

★

Še o sezoncih. V predzadnji številki »Slov. gospodarja« ste prinesli lepo notico o našem izseljevanju. K temu naj dodam le nekaj vrstic. Letos spomladi je oblast izdala odlok, da se mladina pod dvajsetimi leti pod nobenim pogojem ne bo puščala v tujino, razen s svojimi starši. Ta odlok smo vsi pozdravili. Izjema bi se naj naredila tam, kjer starši več ne živijo in je otrok prisiljen iti v svet. S starši se pa naj tudi ne bi puščali vsi otroki; če bi šel od hiše en otrok in oče ali mati, bi bilo tudi dovolj. Da bi en bogataš gnal s seboj dva ali tri otroke, revež brez staršev pa ne bi smel iti, bi bila krivica. V toliko bi se naj spomladi odlok spremenil in bi res dosti dobrega oblast s tem naredila. Pa je oblast snedla svojo besedo. Šlo je spet vse, čekleta stara 15—16 let. In sram nas mora biti, kaj so tam delali nekateri naši sezonci. Ni pomagala tam lepa beseda starejših delavcev, vsak je rekel, da lahko dela, kár hoče. Da jih je prišlo domov precej tudi nosečih, prav za prav še ni najhujše. Vemo za primere, da je celo oče hčerko nagovarjal, naj le zapeljuje fante, da bodo njemu dali več za pijačo. O vsem seveda ne moremo pisati. Tu je treba energično nastopiti. Oblast ne bi smela gledati na solze, kajti veliko ljudi žene v tujino vse kaj drugega kot potreba. Velika odgovornost! Treba je s silo omejiti izseljevanje in tako ljudi spraviti do pameti. Te besede veljajo samo nepoštenim in ne-

Pri ovehu jedrce.

nrašeno sladno jedro pa vsebuje
Kneippova sladna kava

potrebim. Za dobre in potrebne se bomo pa vedno zavzemali.

Murska Sobota. Pred kratkim se je pojavila v tukajšnjem evangeličanskem domu »Krlatika«. Oblast je ukrenila vse potrebno, da se ta nalezljiva bolezen ne razširi. — Naše Prosvetno društvo je priredilo 16. in 17. decembra v prosvetni dvorani dramo »Župnik iz cvetočega vinograda«. — Šofer Fujs Anton, ki je na cesti Murska Sobota—Rakičan radi malomarnosti povozil posestnika Puhana iz Tešanovec — ni se namreč zmenil za mahanje rok dveh študentov, ki sta ga hotela ustaviti — je bil obsojen na tri mesece zapora, pogojno na dve leti.

Dolnja Lendava. Ker bomo spomladi pri nas imeli vinsko razstavo, je umestno spregovoriti tudi nekaj besed o kvaliteti naših vin. Priznati moramo, da naša vina po kakovosti zaostajajo za sosednjimi štajerskimi vini; pri nas je namreč še precej razširjena šmarnica, ki po mnenju večine naših vinogradnikov najboljše uspeva. Ta trditev sicer ni povsem točna, ker tudi cepljena trta uspeva prav tako dobro, samo mnogo več dela zahteva. Dokaz o tej trditvi imamo v dolnjelendavskih gorica, ki so večinoma zasajene s cepljeno trto. Proti saditvi šmarnice so bile izdane že razne uredbe, toda v polni meri svojega namena niso dosegle, zato bi bilo primerno, da bi naši vinogradniki dobili brezplačno ali pa vsaj proti majhni odškodnini v zameno za angleške divjake cepljene sadike. Obenem bi bilo potrebno kmetske

vinogradnike poučiti o vseh kvarnih posledicah šmarnice; s tem bi bil gotovo dosežen povoljniji uspeh, kakor pa s prisilnim omejevanjem, ki ne rodi vidnejših uspehov, temveč širi pri mnogih zavist in tako prihajajo na merodajna mesta razne anonimne prijave.

Turnišče. Pred kratkim je g. Görkös Klarica naredila strokovni izpit za pogodbeno poštno uradnico. Castitamo! — Vsem čitateljem »Slov. gospodarja« želim srečno in blagoslovljeno novo leto! Dopisnik.

Turnišče. Za svoje veliko narodno delo v korist Jugoslavije je bil naš g. dekan Jerić odlikovan z redom Jugoslovanske krone 4. stopnje. K temu odlikovanju mu iz dna srca častitamo!

Sv. Sebeščan. Ob blagoslovitvi nove slikarije v naši cerkvi 6. januarja, na dan sv. Treh kraljev, bo naše Prosvetno društvo postreglo vsem z izvrstnim ljutomerskim vinom in dobro jedajočo po nizki ceni v Farnem domu. Zato pridite ta dan k nam tudi oddaljenejši! Na svidenje!

Bodonci. Nedavno je pri posestnici Frumen Mariji izbruhnil ogenj, ki je uničil šupo ter streho nad hlevom ter shrambo, v kateri se je nahajalo okrog 30 stotov sena in slame. Škoda znaša preko 10.000 din in je k sreči krita z zavarovalnino. Verjetno je, da je ogenj nastal po neprevidnosti. Gasilcem iz Bodoncev in Zerkovcev se je posrečilo ogenj hitro pogasiti in se ni razširil.

sovih poganjkil nikakor ni jed, ki bi jo bilo treba zametavati. Mehiška vlada pa misli drugače in je za uživanje psov določila stroge kazni.

★

Katoličanka — profesorka univerze v Cambridgeu v Angliji

Prvikrat v zgodovini cambridske univerze je ženska dobila stolico profesorja. To je katoličanka z imenom Dorothy Garrod, hči znanega medicinskega profesorja univerze v Oxfordu. Je arheologinja. Imenovali so jo za profesorico zaradi uspehov, ki jih je dosegla pri izkopavanju na Gibraltarju, v Bolgariji in Palestini. Profesorka Dorothy Garrod je konvertitinja (prestopila je iz anglikanske vere v katoliško Cerkev).

★

pošast plazi po tleh... Hipoma je začutil, da je stopila na lestvo...

Prihajalo je bliže...

Torej je slišala klic!

Pograbitni je hotel stol, da bi ga zagnal dol, a ni imel moči.

Pokleknil je in zagrabil samokres.

»Oh, ko bi bilo vsaj nekoliko svetlo!« je vzdihnil.

V tem trenutku je mesečina prikukala skozi okno.

Maps je napol oči. Polagoma je razločil prvi klin, potem drugi... Nazadnje je zagledal obraz, v katerem ni bilo človeških potez — obraz, ki je bil ves kosmat... Iz njega sta žareli dve očesi — dve očesi, s čudno prosečim izrazom...

Mapsova roka, ki je stiskala samokres, je omahnila... Ni mogel ustreliti v ta obraz, ki je prosil in obenem pretil... Odvrnil je oči in tedaj je opazil, da je od zunaj prihajala svetloba.

Zaslišal je glasove...

Grozni obraz je izginil... Kmalu nato se je svetloba pojavila v spodnjem prostoru... Zaslišal se je ropot, kakor ga povzročajo udarci in valjanje po tleh. Ropot je čez nekaj časa utihnil. Zaslišal se je glas, ki je prosil za usmiljenje. Potem je tudi ta utihnil...

In nato je Maps zaslišal tuj glas, ki je začudeno in obenem ponovno vzkliknil:

»Ah — to je vendar Simon, rdečelasec! — Revež!...«

Mapsovo življenje so rešili sprevodniki vlaka številka 36.

Za Simonovo zgodbo je šele pozneje zvedel. — Simon je po šestih letih zapora spet dobil prostost. Ključ od čuvajnice je še vedno imel pri sebi in neka nepremagljiva sila ga je spet privedla nazaj na kraj nesreče. V možgane se mu je zagrizla misel, da se mora maščevati nad železničarsko družbo, zlasti nad Bobom... Z napačnimi znaki je hotel speljati vlak številka 36, ki ga je vodil Bob, na napačen tir, da bi treščil z osebnim vlakom. Tako bi Boba izpostavil smrtni nevarnosti in bi družbi povzročil škodo... Potrpežljivo je čakal na primerno priliko. Prvič je poskusil svojo srečo, ko je bil Morton v službi. Ni imel uspeha.

Po hrano je skrivaj hodil v čuvajnico. Pri tem ga je Boyd opazil. Simon ga je pobil z železnim drogom.

Zdaj je bil Simon mrtev in strahov v čuvajnici je bilo — konec.

Maps si je šele čez nekaj ur opomogel od prestanega strahu in napora. Za svoj pogum, vztrajnost in zvestobo je bil nagrajen s tem, da je dobil dobro službo.

Konec.

Iz celjskega okrožja

Nesreče

Lovec po nesreči ustrelil 12 letnega fanta. Urban Plesnik, 28 letni posestniški sin iz Solčave, je opazil v Jankovem gozdu na drevju dve kuni. Koj se je podal k Roku Glojeku in naprosil očeta in njegovega 12 letnega sinka, da mu gresta pomagat pri lovu na kuni. Trojica je v gozdu opazila kuni, ki sta čepeli na smreki skriti med vejami. Glojekov sin je splezal na drevo, da bi prepodil divjačino iz skrivališča. Ko sta kuni opazili fanta, sta skočili izza vej ter zbežali. Plesnik je ustrelil za begunkama iz dvocevke, a je po nesrečnem naključju zadel Glojekovega sina, ki je padel s smreke in je v nekaj minutah umrl. Odnegli so ga na dom. Ves prestrašen je Plesnik sam javil orožnikom, kaj se je zgodilo v gozdu po sami nesreči in lovski prenašnjosti. Nesrečni smrtni primer je hudo zadel Glojekove, Plesnikove ter vso gornjo Savinjsko dolino.

Drvar ponesrečil pri podiranju. Avgust Pirš, 32 letni drvar iz Čače vasi pri Kostrivnici, je podiral drevje v gozdu pri Rogaški Slatini. Drevo je padlo nanj, mu zdrobilo desno roko in mu poškodovalo rebra na desni strani.

Bukev ubila očeta sedmih otrok. Poročilo iz Krškega pravi: Že dalje časa so podirali na graščinskem drevje. Ko se je vračal pod Potovo goro proti domu posestnik Janez Žulič, ni videl, da se mora vsak čas zrušiti 30 m visoka bukev. Na cesti pa tudi ni bilo nikogar, kateri bi ga bil opozoril na nevarnost. Komaj je bil Žulič v bližini bukke, se je ta podrla nanj in ga tako zmečkala, da je bil mrtev, ko se je delavcem posrečilo, da so ga izvlekli izpod debla in vejevja. Smrtno ponesrečeni zapušča sedem otrok.

Markovci. V nedeljo, 17. decembra, sta dva pretepača iz neznanega razloga napadla čevljarkega pomočnika šantavec Štefana ter ga tako pretepla, da sta mu ziomila roko.

Gerlinci. Dne 17. decembra se je zgodila pri nas velika nesreča, ki je zahtevala življenje 60 let stare vdove Marije Mihalič. Pred hišo pokojnice se nahaja mlaka, ki je globoka komaj pol metra, in ko je starka omenjenega dne šla k vodi, jo je verjetno napadla božjast, pa je v tej vodi utonila. Med nesrečo hčerke ni bilo doma. Ko se je vrnila, je mater takoj pogrešila, zato je vprašala moža po njej. Na možev odgovor, da jo je še pred par minutami videl kuriti, jo je vendar šla iskat ter jo je na svojo veliko žalost in presenečenje našla v vodi mrtvo. Pokopali so jo 20. decembra. Naj ji bo lahka zemlja!

Kuzma. Te dni so orožniki prijeli ter izročili oblasti Zrim Franca, ki je poleti osleparil nekega kmeta v Pertoči za večji znesek ter mu je odpeljal tudi kolo in pustil pri gostilničarju neplačan precej velik račun. Po izvršenem kaznivem dejanju je pobegnil preko meje, od koder se je šele te dni vrnil, pa so ga orožniki prijeli. Zagovarjati se bo moral tudi za to, ker je v Nemčiji ukradel Ružič Francu potni list ter Ano Ficko iz Rogaševcev na zvit način pripravil do tega, da mu je posodila 155 mark, katerih ji ni vrnil.

Lončarovci. Iz neznanega razloga je pred dnevi začela goreti pri posestniku Pojbič Adamu slama. Ker so ogenj kmalu opazili, se jim je posrečilo ogenj pogasiti in obvarovati posestnika še večje škode.

Kmamarovci. Zaradi ponesrebe listin, da jima ne bi bilo treba dati svojih konj v vojaško službo, sta bila obsojena posestnika Jauk Ludovik na štiri mesece, a Marič Franc na tri mesece strogega zapora pogojno za dve leti. Tudi Holsedel, ki je listine ponaredil, je bil obsojen na štiri mesece strogega zapora.

Razno

Redek lovski plen. Na lovu v Gornjem gradu je bila ustreljena osem mesecev stara srna, koje ena polovica je bila sivkastorjava, druga pa bela. Truplo je bilo srninsko, glava in parklji pa podobni ovčjim. Srno, katero je ustrelil g. Anton Černešek iz Bočne, je dalo lovsko društvo nagačiti.

Hubertus plašči za šolarje od 165 din naprej; hubertus plašči za odrasle od 240 din naprej; zimsko blago še vse po starih cenah. — Pohitite v Celje k tvrdki: **FR. DOBOVIČNIK, CELJE,** Gosposka ulica 15. 1824

Redka tatvina. Posestnik Franc Turnšek je prijavil orožnikom v Zgornjem Doliču nenavadno in redko tatvino 10.000 kg nalomljenega in obcesti za prodajo pripravljenega kamnja, ki je bilo vredno 1100 din. Kamenje je odpeljal na tovrnem avtomobilu neki posestnik in ga je uporabil za svojo stavbo.

Obravnava in obsodba, ki je zanimala vso Savinjsko dolino. V živem in bridkem spominu sta vsej Savinjski dolini krvava zločina v šesčah pri št. Pavlu ter v Medlogu pri Celju. V zvezi s tema zagonetnima dejanjema in z raznimi drugimi številnimi nezasišanimi hudobijami, katere so razburjale Savinjščane, je bila prijeta in predana celjskemu okrožnemu sodišču cela tolpa pod vodstvom 40 letnega pekovskega pomočnika Alojzija Grebenška, pristojnega v Velenje. Proti tej družbi je bila z največjo napetostjo pričakovana razpisana sodna razprava za 19. december. Ker je bila razprava tajna, radi tega lahko objavimo

Še vedno poceni
prodajamo razno manufakturno blago, kakor: sukno za moške obleke, volneno in svileno blago za ženske obleke in neveste, barhente, flanele, pisano platno in druge tkanine. — Prosimo, obiščite nas! **M. PŠENICNIK, manufakturna in modna trgovina, CELJE.** 1922

samo sodbo, katero je izreklo sodišče 20. decembra. Grebenšek je bil obsojen na dosmrtno ječo in na 25.000 din odškodnine svojim žrtvam; 25 letni posestniški sin Avgust Žgank iz Založ pri Polzeli na 10 let robije in na plačilo 6660 din; 28 letni zidar Andrej Žgank iz Ločice pri Polzeli na dva in pol leta robije; 31 letni zidar Andrej Arh iz Založ pri Polzeli na dve leti robije; 20 letna Julijana Terčič, natakarka iz Medloga pri Celju, je bila oproščena ter izpuščena. Obtoženi so kazni sprejeli in so bili vklepani odpeljani v zapore okrožnega sodišča. Sodišče se je prepričalo, da obtoženci niso storili zločinov v Medlogu pri

Novi švedski zunanji minister
Günther

Na željo novih naročnic prelagamo čas žrebanja na 21. januar 1940 in čas plačevanja naročnine do 14. januarja 1940.

Zgodilo se nam je namreč to, da so nam pošle vse številke »Kmečke žene« za ogled in sedaj nove naročnice niso mogle ogledati lista. Zato hočejo imeti možnost, da si prvo številko prej ogledajo in šele potem naročijo.

Pišite nam:

Pošljite mi »Kmečko ženo« na ogled. Če mi bo ugajala, jo naročim!

Uprava »Kmečke žene«, Maribor.

Ocvirkovih in v šesčah pri Janšetovih. Ta dva umora, ki še danes razburjata Savinjsko dolino, sta po tej obravnavi še bolj zavita v temo. Obsojeni so priznali pri obravnavi celo več, kakor jim je očitala obtožnica, a priče so potrdile, da so se nahajali ob času roparskih umorov v Medlogu ter v šesčah drugje. Oblast in orožniki so zopet pred zelo težavno nalogo: kdo je krivec pri tolovajskih pokoljih v Medlogu ter šesčah?

Prireditve in dopisi

Brežice. Ko se bliža konec letošnjega leta, je prav, da se zopet malo oglasimo. Dne 10. decembra se je vršil občni zbor Prosvetnega društva, ki je polagalo račune o svojem delu. Letošnji občni zbor se je vršil ob 30 letnici društva. Te obletnice letos na zunaj sicer nismo slovesno praznovali. Lahko pa društvo ob tej obletnici pokaže na svoje veliko in lepo delo, ki je novi prosvetni dom in upamo — ako ne bo kakih izrednih dogodkov — bo prihodnje leto sprejel pod svoje okrilje vse naše organizacije, ki se morajo sedaj pri svojem delu boriti z veliko oviro, ker nimajo potrebnih društvenih prostorov. Ob tem velikem delu za 30 letnico društva samo lahko častitamo vodstvu, ki z velikimi žrtvami in s pomočjo zavednih članov gradi dom, ki bo v ponos vsemu spodnjemu Posavju. Tudi Fantovski odsek in Dekliški krožek ne zaostajata s svojim delom in zbirata mladino v svoje vrste. Ob tej priliki prosimo vse zavedne starše, ki še nimajo svojih sinov in hčera v naših vrstah, da jih brez pomišljanja pošljejo, ker časi so resni in naša bodočnost bo taka, kakršna bo naša mladina.

Bele vode. Kljub vsem težkim razmeram sme gospodarsko in prosvetno napredovati. Letina je

bila pri nas, hvala Bogu, še precej dobra. Mladina se je z vso voljo oklenila krščanske prosvetne organizacije, na novo ustanovljenega fantovskega odseka in dekliškega krožka, ki prav dobro napredujeta. Tudi Prosvetno društvo beleži napredek. Priredili smo letos že več iger, ki so dobro uspeli. Za drugo leto pa imamo več načrtov, predvsem obnovitvena dela v stari romarski cerkvi pri Sv. Križu za stoletnico, ki bo leta 1940. Tudi prosvetni dom nameravamo graditi. Samo Bog daj, da bi bil mir. Prišel je tudi čas plačevanja naročnine za naše liste, ki jih imamo v naši fari številno naročene v primeri z nasprotima dvema, ki bosta pa tudi kmalu izginila. Ne bomo pa ostali pri dosedanem številu, pač pa bomo razširili predvsem še »Slov. gospodarja«, »Nedeljo« in »Kmečko ženo«. Vsa naročila sprejema zastopnik Slemenšek Martin, Bele vode 23, p. Šoštanj.

Naši rajni

Ptuj. (P. Bernardin na zadnji poti.) Zadnjič je poročal »Slov. gospodar« o smrti minoritskega duhovnika p. Bernardina šalamuna. Na zadnji poti na pokopališče v Rogoznici so spremljali rajnega številni verniki, sobratje, prijatelji in znanci. V minoritski cerkvi je orisal življenje rajnega kapucinski gvardijan g. p. Ladislav Hazemali. Asistirano sv. mašo je daroval minoritski gvardijan g. p. Mirko Godina. Po sv. maši se je razvil iz cerkve dolg sprevod, v katerem so korakali naši fantje v krojih ter s praporom, dekliška Marijina družba z zastavo in razne druge organizacije. Sprevod je vodil ptujski g. prošt Greif v spremstvu številnih duhovnikov. Ob odprtem grobu se je poslovil od blagega sobrata v ganljivih besedah g. ptujski prošt, pevski zbor »Cecilija« pa mu je zapel nagrobnico v slovo.

Sv. Tomaž pri Ormožu. Letošnji advent se ne prestando oglašati mrtvaški zvon. Božja dekla izbere zdaj tu, zdaj tam. Prvo adventno nedeljo se je preselil v srečno večnost Martin K r a j n e c, kmet v Hranjigovcih. Rajni je bil dolgo let vnet cerkveni ključar. Kot član Apostolstva mož se je stalno vsako prvo nedeljo v mesecu krepčal s kruhom močnih in prav prvo nedeljo v decembru ga je Vsemogočni poklical po večno plačilo. Ko mu je bolezen onemogočila obisk Najsvetej-

V okolici japonske prestolnice Tokio izdelujejo orjaški kip Budhe, ki bo največji na svetu. Velikost glave lahko presodimo, ako primerjamo glavo s kamnosekom, ki sedi pod njo

Kaj sem v starem letu pozabil?

Plačati naročnino »Slov. gospodarja«!

Kaj bom storil takoj ob začetku novega leta?

Plačal bom naročnino »Slov. gospodarja«.

Celoletna naročnina 32 din.

Pravilnik zavarovanja sem shranil, ker sem kot celoletni naročnik zavarovan.

šega, je vsak prvi petek obiskal Večni Tolažnik njega v sveti popotnici. Pri njegovem pogrebu se je eno uro glasil veliki zvon v znak hvaležnosti, ker se je rajni svoječasnno največ trudil in žrtvoval za nabavo novih zvonov. — Druga se je preselila iz te solzne doline Liza Kšela iz Trnovca. — Njej je sledil v večnost Pignar Anton iz Trnovca. — Dne 12. decembra so nesli k pogrebu kar tri krste: 80 letno Barbaro škvorc iz Žvaba, članico Marijanske kongregacije od leta 1905, Ano šeruga iz Rucmanec in Lesjak Marijo iz Hranjigovec. — Naslednjega dne se je že odprl nov grob za Ano Z m a z e k iz Pršetinca. — Vsem želimo zasluženi pokoj in njih dušam večno plačilo, preostalim pa izrekamo naše sožalje!

Bočna. Žalostno vest je prinesel brzojav iz niške bolnišnice Portovi družini v Slatinah, da je

tam 12. decembra nenadoma umrl najstarejši sin Lojze Port. Komaj je lani napravil pomočniški izpit za usnarja, se je že odzval z velikim veseljem vpoklicu k vojakom. Na praznik Marijinega oznanjenja letos ga je zadela svojevrstna nesreča: pri snaženju puške je srbski tovariš tako nerodno ravnal, da ga je obstretil. Rana se je sicer polagoma zacelila, ker pa je bil zelo vesten v službi, se mu je znova odprla, ko je zopet začel s težkimi deli. Vdano je daroval krepki mladenič svoje življenje v službi domovine, čeprav ne na bojnem polju. Blagi mladenič naj v božjem miru počiva! Portove pa naj Bog tolaži v veliki žalosti! — Iskreno sožalje tudi od naše strani tej vzorni družini, ki je najštevilnejša v vsej bočki župniji. Saj ima Portov oče še 15 živih otrok; pred Lojzetom pa sta umrla že dva.

Dopisi

Ojstrica nad Dravogradom. V mesecu novembru je stopila pred oltar z ženinom Francem Božičem Jerica Planšak, cerkvena pevka. Micika Božič, sestra ženina Franca, se je isti dan poročila z Joškom Rakom. V nedeljo pozneje se je poročila Zofija Očko, hči Janeza Očka, posestnika na Goriškem vrhu, z Lenartom Planšak. Želimo vsem novoporočencem obilo sreče in božjega blagoslova!

Sladki vrh. Prav veselo novico imamo poročati. V petek, 22. decembra, je imela naša šola božičnico, kakršne še nismo imeli doslej. Nad 250 otrok je bilo obdarovanih z obleko, obutvijo, perilom, šolskimi potrebščinami, pecivom itd. Veselje je bilo gledati naše obmejne otroke, kako so žarečih lic sprejemali darove, katere jim je naklonila Slovenska straža, Rotary klub in še Državna trgovska akademija iz Maribora, ki vsako leto podpre našo šolo o Božiču z darili. Da pa je bila slavnost še večja, je pohitel v našo sredo izborni mešani pevski zbor Državne trgovske akademije iz Maribora, ki je pod vodstvom g. prof. Vasilija Mirka priredil na naši šoli koncert slovenskih pesmi, za uvod pa nam je zbor zapel »Sveta noč, blažena noč...« Prav hvaležni smo vsem darovalcem, posebno pa še ravnateljstvu Državne trgovske akademije v Mariboru, ki tako lepo skrbi za našo obmejno šolo in pošlje še šolski zbor, da dá božičnici še lepši sijaj. Še enkrat: iskrena hvala vsem in na svidenje!

Sv. Peter pri Mariboru. »Slava Sv. Petru pri Mariboru« je naslov daljši pesnitvi, katero je zložil in poklonil vsem prebivalcem župnije Sv. Petra, kakor navaja v pojasnilu, upokojeni šolski upravitelj g. Jožef Conč iz Maribora, kateri je dolga leta služboval v prijazni Jarenini in vzgajal tamošnji rod. V pesmi lepo opisuje naš kraj, lep razgled z naših gričkov, dobrosrčnost prebivalstva, spominja se naših rajnih, ki spe večno spanje na idiličnem hribčku pri Materi božji na Gorci, ter vsa priporoča varstvu Marije, ki kraljuje v cerkvi na Gorci in ki že stoletja čuva šempetrške domove. Da bi se le uresničile besede našega prijatelja, ki jih izraža v pesmi, zlasti še ta: Dol raz Gore pa Marije — žar nebeški v

dome sije. — Mati božja, le nas varji — v pravo pot k nebeški zarji! — Ker so živinski sejmi radi slinavke zaprti, nima živina prave cene in je marsikateri primoran radi pomanjkanja sena kakšno glavo odprodati, si mnogi pomagajo z domačim zakolom in razprodajo mesa, pa je izkupiček mnogo višji od cene, ki jo da mesar. Sicer pa bi marsikateri rad prodal kakšno živinče na sejmu, da bi mogel plačati zaostanke ali tekoče davke. Davčna uprava se pač mora ozirati tudi na to dejstvo in temu primerno postopati pri izterjavanju davkov.

Reka pri Hočah. Šolsko upraviteljstvo je priredilo v nedeljo, 17. decembra, božičnico za revne šolarje in ob tej priliki obdarovalo z obutvijo 20 otrok, s perilom in blagom za obleko pa 68. Vsi otroci, ki jih je nad 200, pa so prejeli šolske potrebščine, žemlje z narezki, pecivo in čokolado. Da je božičnica nepričakovano sijajno uspela in

V japonski prestolnici Tokio je zbrovalo zadnje dni društvo bradatih mož

Seznam darov za žrebanje „Slovenskega gospodarja“ Skupna vrednost nagrad nad din 30.000!

Seznam darov še ni zaključen, toda danes že vam lahko sporočamo, da imamo pripravljenih že veliko število nagrad! Žrebanje se vrši dne 12. februarja 1940.

Prva, vrhovna, nagrada je 5000 din, druga nagrada je moško kolo.

2 nagradi 500 din v gotovini.
10 nagrad: blago za moške obleke.
10 nagrad: blago za ženske obleke.
50 nagrad: razno blago za perilo in obleke.

10 nagrad: razne gospodarske in gospodinjske potrebščine.

20 nagrad: nalivnih peres.
100 nagrad: Koledar Slov. gospodarja.
100 nagrad: prosta izbira katere koli vezane knjige Cirilove knjižnice.

200 nagrad: prosta naročnina katerega koli našega lista: »Nedelja«, »Kmečka žena«, »Kraljestvo božje« za leto 1940.

Za žrebanje bo imel pravico vsak doseđani in novi naročnik Slov. gospodarja, ki bo do 31. januarja 1940 plačal celoletno naročnino 32 din.

Vsakemu naročniku, ki plača celoletno, pa dajemo še brezplačno zavarovanje njegove hiše za slučaj požarne nesreče.

imela lep domač značaj, se šolsko upraviteljstvo najprisrčneje zahvaljuje vsem darovalcem, ki so s svojimi darovi olajšali beđo revni pohorski mladini in njihovim staršem. Vrednost nabranega blaga znaša 2500 din, gotovine 1180 din, skupaj 3680 din. Prireditve, ki je bila zelo lepa in pestra, je ganila ljudi do solz in so bili vsi izredno zadovoljni s tolikimi darovi.

Trniče na Dravskem polju. Pri Sv. Marjeti na Dravskem polju se je v nedeljo, 10. decembra, otvorila kmetijsko nadaljevalna šola. Dravsko polje je znano kot poljedelska pokrajina; toda naš kmetijski stan nima nikakih posebnih šol, v katerih bi se pripravljali za svoj kmetijski poklic. V kmetijske šole vsi naši kmetijski sinovi ne morejo. Zato so kmetjsko nadaljevalne šole za naše podeželje velike važnosti, saj nudijo kmetjskim fantom teoretične in praktične nauke za napredno delo na svojih kmetijah. Pri otvoritvi je bilo okrog 50 gojencev in ves odbor šole.

Sv. Marjeta niže Ptuja. Dobili smo zadostno količino snega, ki so ga nekateri manj vneti za delo težko pričakovali. — Po vasi Placarovci sta v nedeljo, 10. decembra, hodila dva adventistična misijonarja. Za pomoč sta mestoma navila tudi gramofon, vendar nikjer z uspehom. Povsod so se iz njiju norčevali, da sta razočarana godrnjaje odšla iz vasi. Niti strašenje z vojno ni tema mladeničema pripomoglo do kakega uspeha. V bodoče je najbolje takim plačanim mladičem takoj pokazati vrata, da se ne bodo pozneje posemehovali kmetiški lahkomiselnosti.

Ptuj-Ormož. Licenciranje žrebcev se je vršilo dne 11. decembra. V Ptuju je bilo dopoldne, a v Ormožu popoldne. Prignanih je bilo precej žrebcev in precej dobre kakovosti. V Ptuju je bil med starejšimi plemenskimi žrebci najboljši g. Ivana Babiča iz Loke pri št. Janžu na Dravskem polju. Imenovani ga je spomladi kupil na lastne stroške na Hrvaškem za 16.500 din. Med mladimi žrebci je bil najboljši poznanega konjerejca g.

Jožefa Rižnar iz Gajovec pri Sv. Marjeti niže Ptuja. Priznana mu je bila tudi nagrada 800 din. V Ormožu je radi manjšega okoliša bil prigon manjši. Med najlepšimi žrebci je bil tam žrebec g. Lovra Kuharič iz Lešnice pri Ormožu. Vendar je pa komisija izjavila, da vkljub temu, da je v ormoškem okraju konjereja na priznani višini, dr. imajo točasno v ptujskem okraju najlepšega žrebca, ki je last že omenjenega g. Babiča. Konjerejci v ptujsko-ormoškem okraju so letos razočarani, ker ni bilo konjskega premovanja ko druga leta.

Buneč. Doma smo iz Slovenskih goric pri Ormožu. Na gričih stojijo naše viničarske koče, v katerih je doma pomanjkanje. Le malokdaj šine k nam žarek veselja, tedaj pa smo res veseli.

Društvene vesti

Sv. Lovrene na Dravskem polju. Na Silvestrovo točno ob treh priredi naše Prosvetno društvo prelepo igro o ljubezni »Nova zapoved« in smeja polno burko »Čeber«. Zaradi obetajočega se navala si preskrbite vstopnice že prej!

Sv. Peter pri Mariboru. Fantovski odsek priredi v nedeljo, 31. decembra, po večernicah igro »Blagoslov četrte božje zapovedi«. Vljudno vabljeni!

Sv. Ana v Slov. goricah. Kmetjska zveza priredi 4. januarja v Društvenem domu kmetijsko-

Imeli smo božičnico v šoli. Lepa igra, ki nam je povedala znani svetopisemski rek: »Kdor stori dobro enemu od teh najmlajših, je to storil meni.« Po obdaritvi je šolski upravitelj s kratkim govorom naštel dobrotnike, ki so pripomogli, da so vsi otroci, to je 228 po številu, dobili pecivo in jestvine, 123 otrok pa pecivo, obleko, obutev, nogavice itd. Hvaležni smo Slovenski straži in drugim dobrotnikom. Spomnili so se nas tudi vsi naši imenitni rojaki, kot n. pr. prevzv. g. škof dr. Tomažič, dr. Meško, dr. Kociper itd. Iskrena jim hvala! Hvaležni smo našemu učiteljstvu, ki se je potrudilo, da je nabralo toliko darov. Dobrotnikom se pa tem potom zahvaljujemo in se jim obenem še priporočamo, ker so naši otroci res potrebni obutve in obleke.

gospodarski tečaj od 8 do 13. Vsi kmetje, delavci in viničarji vljudno vabljeni, da se tečaja udeležite v obilnem številu.

Dornova. Fantovski odsek in Dekliški krožek sta imela od 17. do 21. decembra duhovne vaje, ki pa so se spremenile v misijon. Vabilu katoliških društev so se odzvali vsi prebivalci Dornove, Pacinja, Velovlaka, Mezgovec in sploh vseh vasi, ki spadajo pod dornovsko občino. Duhovne vaje je vodil p. štefan Savinšek. Bog daj najobilnejših uspehov!

Brez gospodarskih moči

Pod tem naslovom prinaša list »Vozrođenje« v Parizu nekaj gospodarskih podatkov iz sovjetskih listov »Industrija« in »Socialističeskoe Zemeledelie«. Ker ni gospodarskih oči in zanimanja za gospodarstvo, se v Rusiji zapravlja in uničuje narodno premoženje.

Bombaž

Od leta do leta se slabša pridelek bombaža. Zlasti v Dagestanski republiki, v krasnodarskem in ordžonikidzevskem okraju, v stalingradski in nikolajevski oblasti so silno nemarno spravili pridelek bombaža. V mnogih kolhozih (skupnih kmečkih gospodarstvih) je v preteklem letu nespravljene bombaž ostal pod snegom.

Sladkorna pesa

Prav tako od leta do leta kolhozi ne dovažajo na poljih spravljene sladkorne pese. Na njivah se kopiči na stotine, na tisoče centov nakopane in očiščene sladkorne pese, pripravljene, da se izroči sladkornim tovarnam. Ker ostaja pesa na poljih, se kvari, vene, izgublja na teži in sladkobi. Vse to povzroča, da je letni pridelek slabši.

Živina

V gorkovski oblasti je treba ustanoviti 1800 novih kolhozovnih mlečno-tovornih farm, a z živino je preskrbljenih komaj 146. Tak položaj je tudi v kirovskoj oblasti, kjer nameravajo organizirati 3700 novih farm. Načrt za 10. september je bil izpolnjen le 6—28%. V kolhozih manjka delavcev, ker so v izgnanstvu. Voditelji v teh oblasteh sploh nimajo skrbi, da bi živini preskrbeli krmo.

Šota

Ne en dan ne moremo več trpeti takih razmer kot vladajo zdaj pri pridobivanju šote. Predpisano delo se navadno ne izvrši. Na stroje se ne pazi in se jih veliko pokvari. Vsega skupaj se zdaj nahaja 160

strojev v službi pri pridobivanju šote. Ti stroji bi lahko opravili velikansko delo. A kaj se godi? V Lentorfu dela namesto dvanaest strojev le pet. Na Šaturi se zgodi, da počiva večkrat vseh dvanaest strojev.

Na traktorskih postajah

Narodni komisar poljedelstva se je prepričal, kako se hranijo traktorji in drugi stroji v šelkovski strojno-traktorski postaji v moskovski oblasti. Stroji, ki so opravili poljsko delo, so v skrajno zapuščenem stanju. Trije novi stroji za krompir so pometani v razne konce dvora. Niti verige niso snete z njih. V kolarnicah ni nobenega reda. Nikdo ni poskrbel za prostor tem strojem, ki se navadno tu shranjujejo. Okrog poslopij so razmetani plugi, lemeži in razni kosi železa.

Pri nadzorovanju je tovariša Benediktova spremljal namestnik načelnika moskovskega oblastnega poljedelskega oddelka, tovariš Lipatov, kateri se je izrazil, da ni več nobene tako zanemarjene postaje v moskovski oblasti.

*

Tako poročajo sovjetski listi. Kako se je meseca julija kvarilo žito na polju, kako so ga uničevale miši in druge živali, o tem smo že poročali. Na vsem tem pač vidimo jasno sliko sovjetskega kolhozne gospodarstva.

A. K.

Kam si položil položnico za »Slov. gospodar«?

Prav so storili tisti, ki so kar napisali letno naročnino 32 din ter jo že odposlali. Glej, da ne zamudiš!

Kmečka trgovina

Gibanje cen na mednarodnem trgu

(Po poročilu Narodne banke kr. Jugoslavije)

Cene na veliko kažejo za prvih deset mesecev letošnjega leta stalnost, dasi so se v razmerju z lanskim letom znižale za 2.2%. Najbolj so se znižale cene rastlinskih proizvodov, in to v devetih mesecih letošnjega leta za 15.4%. Cena pšenice je n. pr. padla od 158.50 na 150 din, oves od 166 na 139 din, ječmen od 154 na 141 din, riž od 144 na 128 din, suhe slive od 490 na 270 din stot. Zanimivo je, da je cena žitom od leta 1935 do 1938 stalno rasla (za 25.8%), dočim v letu 1939 že popušča. Prav tako je cena živalskim proizvodom v zadnjih letih stalno naraščala (za 16.3%) in tudi v letu 1939 ni padla, ampak obdržala stalnost. Cene živalskim proizvodom so se od februarja letošnjega leta celo dvignile za 9.8%.

Najbolj so se dvigale cene v letu 1939 mineralnim proizvodom, in med temi predvsem premo-gu in oglju (za okrog 10%). Porast cen je zelo viden tudi pri industrijskih proizvodih.

Cene v malem so se v prvih devetih mesecih letošnjega leta dvignile za približno 2.6%. Velika je bila razlika med cenami v septembru in oktobru, kajti v oktobru so bile cene kar za 4.6% višje od onih v septembru. Promet z rastlinskimi proizvodi se je od septembra do oktobra povečal za 4.5%, z živalskimi proizvodi za 4.9%, z mineralnimi proizvodi za 5.3%, z industrijskimi proizvodi pa za 4.3%. V zadnjih dveh mesecih leta 1939 so cene na splošno poskočile za približno 4.3%.

Na denarnem trgu je naš dinar kljub sedanjemu stanju v vseh evropskih mestih ohranil svojo stalnost, to je svojo vrednost. Znak za to je, da je Narodna banka od avgusta do septembra povečala svoje (žiro) račune od 605 milijonov na 880 milijonov. Povečanje prometa z denarjem znaša samo od junija do septembra 31.4%.

Iz vsega tega vidimo, da vojna še ni vznemirila našega gospodarstva, ki gre svojo pot naprej. Edino v prometu dobrin je nekaj motenj, ki so pa deloma že odstranjene.

Valilna jajca štajerske kokoši

Kakor že par let, bo tudi letos kr. banska uprava oddajala valilna jajca štajerske kokoši po znižani ceni. Valilna jajca bodo nabavljena v rejskih središčih za štajersko kokoš, in sicer od kokoši, ki tehtajo najmanj 2 kg ter znesejo letno najmanj 130 jajc. Tako bo vsak naročnik valilnih jajc lahko varen, da bo dobil dobre plemenske kokoši. Namen te akcije je, da si nabavijo štajersko kokoš vsi oni kmetje, ki še ne gojijo te kokoši. Ne samo, da je štajerska kokoš edina najboljša kokoš za naše kmečke razmere, marveč je za vse naše narodno gospodarstvo zelo važno, da gojimo enotno pasmo kokoši, katera ima prednost tudi na zunanem trgu. Z naročilom valilnih jajc štajerske kokoši si lahko vsak kmetovalec prav poceni nabavi pravo gospodarsko kokoš.

Naročila za valilna jajca zbirajo občine, ljudske šole, kmetijske organizacije in selekcijska društva. Naročnik plača za valilna jajca 1 din takoj pri naročilu. Naročila se zbirajo najkasneje do 25. januarja 1940. Natančnejša navodila in pojasnila dajejo okrajna načelstva in ustanove, ki zbirajo naročila.

Petrolej se bo prodajal po enotni ceni

Zaradi težav pri uvozu goriv v državo, so prodajalci petroleja povišali cene. V zadnjem času se je petrolej po nekaterih krajih na jugu — pa tudi pri nas — prodajal po 20 din liter in še višje. S tem so bili najbolj prizadeti siromašni kmetovalci, ki so prisiljeni svetiti si s petrolejem. Sedaj je vlada naložila upravi državnih monopolov, da organizira prodajo petroleja, njegovo ceno pa zniža na enotno ceno za vso državo. Od 22. decembra 1939 ne smejo prodajalci na drobno petroleja v nobenem primeru prodajati dražje kot po 7 din liter. Zasluge trgovca je predviden na 85 par pri 1 kg petroleja. Finančnim oblastem in oblastem splošne uprave je strogo naročeno, da se brigajo in skrbijo za prodajo petroleja ter gledajo na ceno, po kateri se prodaja. Vsaka zloraba v tem pogledu, zlasti pa vsaka višja cena petroleja bo najstrožje kaznovana po § 102 zakona o državnih monopolih. Gornji prepotrebni ukrep vlade bo onemogočil nepravilno poviševanje cen petroleja. Tako bodo naši kmetovalci dobili po zmerni ceni potrebno količino petroleja za razsvetljavo.

Drobne gospodarske vesti

Cene vinu v Dalmaciji. Iz šibenika se je v novembru izvozilo 3300 hl vina. Cene šibeniškemu vinu se sučejo za črna vina 310—330 din, a za sorto »opolo« in za belo vino 400—420 din hektoliter. V okolišju šibenika je vino za 20 din pri hektolitr cenejše ko v šibeniku samem. Boljša kaštelanska vina se prodajajo po 325—350 din hl. Na otoku Visu se plačujejo boljša vina 425 do 450 din hl, navadna vina pa po 350 din hl. Na otoku Korčuli so prodali že nad polovico letošnjega pridelka. Na Pelješcu plačujejo sorto »dingač« okrog 475 din hl.

Francози kupujejo konje za svojo armado pri nas. Po Medmurju, Prekmurju in Hrvaškem Zagorju kupujejo beograjski trgovci konje za francosko armado. Pokupili so že več sto konj, katere so odposlali na Francosko. Konji se plačujejo zelo dobro, to je okrog 6000 din za glavo.

Boj za naš baker. Nemčija zahteva naš baker za orožje, ki nam ga je dala. Sedaj so pa prišli v Beograd Francosi in pokupili baker za potrebe Anglije ter Francije.

Italijani izdelujejo 42 novih ladij za svoje trgovsko brodovje, kateremu se v sedanjih razmerah nudi zelo lep zaslužek.

Cene živine po sejnih

Voli. Ptuj 4.25 din, Celje 5—6 din, Litija 5.50 do 6 din, Kranj 5.50—6 din, Kočevje prvovrstni 6—6.50 din, ostali 5—6 din, Metlika 5.25 din kg žive teže.

Krave. Ptuj 3.50—4 din, Ljutomer 3—3.50 din, Celje 4.50—5 din, Litija 3.50—4 din, Kranj 5 do 5.50 din, Kočevje 4—5 din, Metlika 3 din kg žive teže.

Teľice. Ptuj 3.50—4 din, Ljutomer 4—4.75 din, Celje 5—6 din, Litija 4.50—5 din, Kranj 5.50 do 6 din, Kočevje prvovrstne 6—6.50 din, ostale 5 do 6 din, Metlika 4—4.50 din kg žive teže.

Teľeta. Ljutomer 4.50—5.50 din, Celje 5—6 din, Litija 5—6 din, Kranj 7—8 din, Kočevje 6—7, Metlika 5.50—6 din kg žive teže.

Svinje

Plemenske. Ptuj 6—12 tednov stari prasci 60 do 120 din komad, kg žive teže pa 6—6.50 din, v Kranju 7—8 tednov stari pujski 130—200 din komad, v Metliki tri mesece stare 150—200 din komad.

Pršutarji (proleki). Ptuj 7—7.75 din, Ljutomer 6—7.50 din, Celje 8 din, Litija 8 din, Kranj 10—11 din, Kočevje 8—8.50 din, Metlika 6—7 din kg žive teže.

Debele svinje (špeharji). Ptuj 8—9 din, Celje 11 din, Litija 10—11 din, Kranj 11.75 din, Kočevje 9 din, Metlika 9 din kg žive teže.

Tržne cene

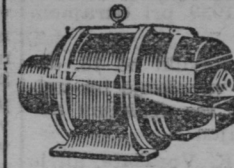
Krma. Seno: Maribor 85—100 din, Ptuj 125, Ljutomer 60 din, Celje 70—80 din, Kranj 125 din, Kočevje 70 din stot. — Lucerna: Ljutomer 70, Celje 70 din, Kočevje 100 din stot. — Slama: Maribor 50—55 din, Ptuj 35 din, Ljutomer 30, Celje 40 din, Kranj 75 din, Kočevje 40 din stot.

Kože. Svinjske: Maribor 9 din, Ptuj 10 din, Ljutomer 8 din, Litija 9 din, Kranj 9 din, Kočevje 8 din kg. — Goveje: Maribor 11.25 din, Ptuj 12 din, Kranj 13—15 din kg. — Teľečje: Maribor 16.55 din, Ptuj 16 din, Celje 14 din, Kranj 16 din kg.

Krompir. Maribor 150—200 din, Ptuj 125 din, Ljutomer 130 din, Celje 150—165 din, Kranj 150 din stot.

Fižol. Maribor 5—6 din, Ptuj 5 din, Ljutomer

DOBAVLJA-POPRAVLJA

motore
in vse vrste električnih strojev
Domača tovarna
IVAN PASPA I SINOV
Zagreb, Koturška 69

4 din, Celje 6—7 din, Litija 5—5.50 din, Kranj 5—6 din, Kočevje 5 din, Bled 6—7 din kg.

Jajca. Maribor 1.25—1.75 din, Ptuj 1.25 din, Ljutomer 1.05 din, Celje 1.25—1.50 din, Kranj 1.50 din, Kočevje 1.25—1.75 din, Bled 1.75 din komad.

Mlečni izdelki. Mleko: Maribor 2.50 din, Ptuj 2 din, Ljutomer 2 din, Celje 2.50 din, Kranj 2.25, Bled 2.25 din liter. — Surovo maslo: Maribor 32 din, Ptuj 28 din, Ljutomer 26 din, Celje 28 din, Kranj 36 din kg.

Drva. Maribor 112 din, Ptuj 90 din, Ljutomer 92 din, Celje 80 din, Litija 75 din, Kranj 110 din, Kranjska gora 90 din kubični meter.

Cene na mariborskem trgu in v mariborskih trgovinah

Meso. Govedina 8—12 din, svinjsko 12—14 din, domača svinjska mast 20 din, slanina 19—22 din, suha gnjat 19 din, šunka v narezku 40 din, poljska salama 20 din, ogrska salama 55 din, salama šunkarica 25 din kg; kranjska klobasa 4 din, hrenovka 1.75 din komad.

Zelenjava. Čebula 3 din, česen 8—10 din, hren 8—9 din, kislo zelje 4 din, kislja repa 2 din kg; zelje in ohrovt 3 din, endivija 2 din komad; zelenjad v kupčkih 1 din.

Sadje. Jabolka 3—6 din, hruške 4—6 din, suhe slive 8—10 din, celi orehi 8 din, luščeni 26 din, inozemski kostanj 10 din kg.

Žito. Pšenica 2 din, rž 1.75 din, ječmen 1.75, koruza 1.50—2 din, oves 1 din, proso 2 din, ajda 1.25 din, proseno pšeno 4 din, ajdovo pšeno 4.50 din liter.

Perutnina. Kokoš 20—32 din, piščanec 11—32, gos 40—50 din, puran 45—80 din, raca 20—28 din komad.

Specerija. Moka: pšenična banatska moka 3.20 do 3.30 din, pšenična krušna 2.30—3 din, ajdova fina 4.50 din, ržena 2.75 din, koruzna mehka 2.25 din kg. — Zdrob: pšenični 4.25 din, koruzni 2.75 din, zdrob za otroke 4.75 din kg. — Sladkor: kristal 13.50 din, v kockah 15.50 din, kandis 22.50 din kg. — Pražena kava 74—80 din, Francč 18 din, Kneip 13 din, ržena kava žika 13 din, praženi ječmen Jarc 5.50 din kg. — Makaroni 7—12 din, špageti 7—12 din, riž 10—14 din, ječmenova kaša 4—5.50 din, ječmenček 7—10 din, fižol cipro in beli 7 din, beli droben 6 din kg. — Bučno olje 16 din, vinski kis 3.50 din, stara slivovka 20 din, rum 36 din, malinovec 28 din liter. — Pšenični otrobi 1.75 din, koruzni otrobi 1.50, grenka (Glauberjeva) sol 3 din kg. — Narezani podplati 64 din kg. — Vrv za perilo 30 din kg.

Sejmi

Živinskih in svinjskih sejmov v Mariboru radi slinavke in parkljevke še vedno ni, zato manjkajo pri poročilih cene iz Maribora.

7. januarja se vrši sejem namesto ponedeljka v Ormožu, in sicer živinski, ter v Murski Soboti za govedo in konje; tržni dan: Dolnja Lendava; svinjski: Ormož; živinski: Ptuj; živinski in kramarski: Sv. Jurij pri Celju — 3. januarja svinjski: Celje, Ptuj, Trbovlje — 4. januarja tržni dan: Turnišče — 5. januarja živinski: Slovenske Konjice.

Razgovori z našimi naročniki

Vrnitev sezonskih delavcev. K. š. Vprašate, ali odgovarjajo dejstvom govornice, da se vsi sezonski delavci morejo vrniti najkasneje do dne 15. decembra 1939. — Najbrž mislite, da se sezonski delavci morajo vrniti. V primeru, da jim pogodba izteče do 15. decembra in jim država, v kateri delajo, ne bi hotela dovoliti nadaljnega bivanja v dotični državi, se bodo pač morali dotičniki vrniti, v nasprotnem primeru pa jim to ne bi bilo treba.

Nova uredba o zaščiti kmetov. B. G. in E. B. Žal Vam ne moremo zanesljivo odgovoriti ne kakšna bo vsebina nove uredbe o zaščiti kmetov, ne kdaj bo stopila v veljavo. Vlada ima vsekakor

namen staro uredbo izboljšati. Čim bo nova v ministrskem svetu sprejeta, bomo seve nemudoma objavili njeno bistveno vsebino ter opozorili na nove ugodnosti.

Oddaljenost sadnih dreves od banovinske ceste. J. M. Ne obstoja nikak točen predpis, kako daleč od banovinske ceste se smejo saditi sadna drevesa. Določeno je le, da vejevje ne sme segati v cestni prostor. Ker je razen tega določeno, da ne sme vsaj en meter daleč od cestišča stati nikak plot, tudi debela sadnih dreves ne bi smela stati v tej razdalji. Le glede gozda je točno določeno, da morajo biti debela dreves oddaljena najmanj 4 m od ceste.

I. S. Služba cestarja razpisana. Na Vašo sčasno prošnjo Vas obveščamo, da je banska uprava dravske banovine razpisala službeno mesto banovinskega cestarja ter je prošnjo vložiti najkasneje do 31. decembra 1939 pri okrajnem cestnem odboru v Mariboru.

Z. R. V. Upamo, da ste v številki od 13. decembra našli odgovor na svoje vprašanje ter uvideli, da je bil Vaš dvom, ali res vsakemu naročniku odgovorimo, neutemeljen.

Rubež praznične obleke. A. K. Vprašate, ali je dopustno, da sodišče v izvršbi zarubi zavezancu, kateri poseduje le dve obleki, in sicer eno delovno in eno praznično, eno izmed obeh, zlasti praznično. — Zakon o izvršbi določa, da ne sme biti predmet izvršbe obleka, kolikor je zavezancu neizogibno potrebna. Ni nobenega dvoma, da sta vsakemu človeku neizogibno potrebni vsaj dve obleki, praznična in delovna. Ako bi morda vzlic temu izvršilni organ eno izmed obeh oblek zarubil, predlagajte pri izvršilnem sodišču, naj se izvršba glede zarubljene obleke ustavi.

Odbita prošnja za podporo ženi vojaškega obveznika. D. F. Pišete o dveh primerih, ki so bili različni rešeni, Vaš neugodno, in prosite natančnejša pojasnila. — Zadevna uredba določa, da morejo zahtevati podporo tiste družine, ki so radi vpoklica njih hranilca ostale brez nujsnih sredstev. Ta podpora se more uživati samo dotlej, dokler je družina v stiski, najdalje pa do odpustitve hranilca iz vojne dolžnosti. Odbor za podporo ima v vsakem konkretnem primeru oceniti, ali je družina, ki prosi za podporo, zares v stiski. Zlasti se naj smatra, da je v stiski tista družina, ki je živela od dnevnega zaslužka, mezde, plač, honorarjev itd. hranilca, če je ta dohodek prenehal zaradi odhoda hranilca v vojaško dolžnost. — Prošilec, ki je bil odklonjen, se proti sklepu odbora za podporo lahko pritoži pisмено ali na zapisnik predsedniku tistega okrožnega sodišča, v čigar področju se nahaja okrajno sodišče, ki je o prošnji odločalo. V pritožbi navedite vse, kar ste nam pisali.

Dvakratne orožne vaje v enem letu. (Plača?) M. D. Vaš hlapec je bil letos dvakrat klican na orožne vaje. Prvič spomladi za 20 dni in drugič jeseni za en mesec. Vprašate, ali ste mu res dolžni plačati mezdo za obakrat, ali pa le za enkratno dobo. — Obrtni zakon določa, da, če je bil službojemnik zadržan vršiti svojo službo zaradi opravljanja vojaške vežbe, ne prestane njegovo službeno razmerje in mu ostane pravica do njegovih denarnih prejemkov za čas štirih tednov, ako je njegovo službeno razmerje nepretrgoma trajalo leto dni in ako za ta čas ne prejema od države ustrezne odškodnine. Kot vidite, obrtni zakon ne omejuje pravice službojemnika v tej smeri, da bi smel zahtevati svoje denarne prejemke le za čas ene vojaške vežbe. Zato Vam svetujemo, da mu plačate ustrezno mezdo za prvih 20 dni, od druge vežbe pa za štiri tedne.

Listje pada na sosedov travnik. T. J. v B. Na svojem trvaniku imate mejo poraščeno s črnimi jelšami, od katerih pada listje na sosedov travnik. Sosed sam nima nikakih dreves na travniku, grabi Vaše listje ter ga sam proda. — Važno je vprašanje, ali segajo veje Vaših dreves v sosedov zračni prostor. Ako bi segale v njegov zračni prostor, bi bil sosed upravičen jih posekati brez odškodnine. Ako jih ne poseka, si sme prilastiti sadje in listje teh vej. Ako pa vejevje ne sega v sosedov zračni prostor in veter zanaša listje na sosedov travnik, imate pravico to listje svojih dreves s sosedovega travnika pograbit in odnesti. Pred tem pa morate prositi soseda za zadevno dovoljenje. Ako Vam sosed dovoljenja ne bi hotel dati, bi ga smeli z lastninsko tožbo prisiliti, da Vam dovoli svoje listje odnesti. Sosed ima na drugi strani pravico zahtevati odškodnino, ako bi mu s prestopom njegovega sveta napravili kako škodo.

Davčna oprostitev očeta devetih otrok. B. F. Vprašate, ali še obstoja davčna oprostitev očeta devetih živih otrok. — Oče devetih živih otrok, kojih najstarejši ne sme biti starejši nego 14 let, in kateri oče nima predpisanega več nego 500 din (pet sto) letnih neposrednih davkov, je oproščen plačila vseh neposrednih davkov, to je zemljarijne, zgradarjne, rentnine in pridobnine. Ostale davke pa mora plačati in plačati mora tudi samoupravne doklade k neposrednim davkom.

Ali se sme zabraniti že »zaletjena« pot. F. B. Čez nek travnik, ki je sedaj spremenjen v njivo, vodi že »zaletjena« pot, ki služi le nekaterim, kateri hodijo po tej poti le iz navade in brez potrebe, ker ni nič bližja nego občinska pot; nekateri vozijo s samokolnicami in vozički ter njivo mandrajo. Vprašate, ali se sme ta pot zabraniti. — Splošno načelo je, da sme posestnik

gospodujočega zemljišča, odnosno služnostni upravičenec svojo pravico izvrševati na njemu poljuben način, vendar se pa služnostne pravice ne smejo razširjati, marveč se morajo utesnovati, kolikor to dopušča njihova narava in namen ustanovitve. Ako so si tisti, ki uporabljajo navedeno pot, pravico poti priposestvovali s 30 letnim javnim izvrševanjem te pravice brez prošnje in brez sile, ali pa imajo pogodbeno pravico, bi jim smeli nadaljnje izvrševanje te pravice zabraniti, ako imajo res na razpolago občinsko pot, ki ni nič daljša, niti manj prikladna. Tembolj bi smeli pot prepovedati tistim, ki zadevne pravice še niso priposestvovali, odnosno si je niso pogodbeno izgovorili. Ako imajo upravičenci le pravico do hoje preko Vašega sveta, jim seve lahko prepoveste vožnjo z vozički in samokolnicami. Služnostna pravica ugasne, ako je upravičenec radi Vaše prepovedi (bodisi ustne, bodisi dejanske z zagravitvijo) ne izvršuje skozi dobo treh let.

Izplačilo zapuščine (dedščin) po sodni cenitvi. K. D. Vaš pokojni oče je napravil testament, glasom katerega morate izplačati tri četrtine čiste zapuščine ostalim bratom in sestram po sodni ali nepristranski cenitvi. Po smrti očeta se je izvršila sodna cenitev na licu mesta, pri kateri dva izmed bratov nista bila navzoča. Eden teh bratov cenitve noče priznati, češ da je bila zapuščina prenizko cenjena, ter preti s ponovno cenitvijo. Vprašate, ali ni že zadoščeno pokojnikovi odredbi glede sodne ali nepristranske cenitve. — Čeprav je omenjeni brat bil obveščen o dnevu sodne cenitve ter je od nje izostal brez utemeljenega razloga, se vzlic temu zoper opravljeno cenitev lahko pritoži. Seve mora svojo pritožbo dobro utemeljiti, n. pr. s tem, da sta bila sodna cenilca pristranska, odnosno, da so bili podatki opravljene cenitve v očitvidnem nasprotju z drugimi cenitvami, namreč vrednost prenizka. Predpostavljamo, da sta bila k cenitvi — v kolikor je šlo za nepremičnine — pritegnjena dva zaprosena izvedenca; pri cenitvi premičnin zadošča en sam zaprisežen izvedenec. Ponovna cenitev se bo vršila na stroške nezadovoljnega brata, ako jo bo sodišče sploh dopustilo in se bo izkazalo, da ni bila utemeljena. Za pritožbo ima nezadovoljni brat na razpolago le 15 dnevni rok.

Spor med prevzemnico posestva in izročiteljem-očetom. A. G. Prevzeli ste od svojega očeta posestvo z vsemi premičninami in nepremičninami, pri čemer si je oče pridržal gospodarstvo do svoje smrti. Med prevzeto živino so bile pisane tri krave, imate pa jih sedaj štiri ter bi radi eno prodali, oče pa se temu protivi. Ko mu izplačujete mesečno 100 din od izročnine, Vam noče podpisati prejemne pobotnice. Kupujete mu tudi zdravila, čeprav ni v pogodbi o tem ničesar pisane. — Po zakonu ste opravičeni vsikdar zahtevati od upnika-očeta pobotnico od plačanega zneska. Stroške za pobotnico bi moral celo trpeti upnik-oče sam, ako ni bilo kaj drugega dogovorjeno. Pobotnico mora seve upnik podpisati. — Zdravil niste dolžni plačevati za svojega očeta, ako si ni izgovoril oskrbe v primeru bolezni. — Ako ste četrti kravo po prevzemu posestva navavili iz lastnega, odnosno je že prej bila Vaša

SKRIVALNICA

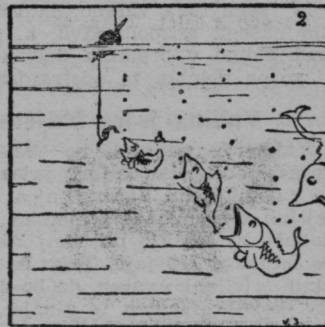
Kje je gozdar?

last, smete z njo svobodno razpolagati, ker si je skoro gotovo oče pridržal gospodarstvo le z ono živino, katero Vam je izročil, odnosno bi bilo pogodbo tako razlagati.

Koliko sme notar računati. A. B. Vaše vprašanje smo tako razumeli, da poseduje ženin posestvo, vredno 53.000 din, da namerava vzeti nevesto na sopesest in da ima dobiti 10.000 din dote. — Za tako ženitno pogodbo ob vrednosti 63.000 din sme notar računati z odpravki vred 582 din, kolkovina znaša 23 din. Desetka bo 1425 din (1% od dote, 5% od nevesti dane polovice posestva). Ako bo notar napravil tudi prijavo davčni upravi, Vam sme računati 66 din, za predlog pri zemljiškoprometni komisiji 80 din, za predlog na izvedbo v zemljiški knjigi 404 din. Navedene prijave in predloge pa lahko tudi sami napravite, odnosno daste na zapisnik pri sodišču na uradni dan.

Sprejem v službo financarja. F. G. T. Prošnjo za sprejem v to službo lahko napravite vsak čas in ni treba čakati eventualnega razpisa kakega mesta. Nasloviti jo je na dravsko finančno ravnateljstvo v Ljubljani ali pa naravnost na ministrstvo financ. Sedaj zahtevajo za sprejem kot predizobrazbo vsaj štiri razrede srednje ali njeje enake šole.

NENADEJAN USPEH

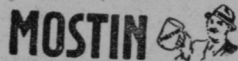

RES NESREČA

Berač: »Oh, ljubi Gospod, dajte mi majhno podporo. Vse mi je pogorelo.«
Gospod: »Ali imate potrđilo od občine?«
Berač: »Oh, ljubi gospod, to je tudi pogorelo.«

Nov redilni prašek za prašiče. Za 1 prašiča zadostuje samo 1 zavitek za 6 din. Poštnina povzete za 1, 2, 3 ali 4 zavitke 6 din, od 5 zavitkov naprej 12 din.

Moštna esenca Mostin za izdelovanje prvovrstne zdrave domače pijače. 1 steklenica za 150 litrov 20 din. Poštnina povzete za 1 ali 2 steklenici 15 din.

JABLIN

za izdelovanje domače pijače brez dodatka pravega sadjevca. Zavitek za 50 litrov 20 din, s poštnino 26 din.

Prašek za pitanje goveje živine. Pospešuje močno rast in hitro zdebelenje govedi in telet. Veliki zavitek 10 din. Poštnina povzete za 1 zavitek 6 din, za več zavitkov 12 din.

Prašek za pomnožitev in izboljšanje mleka pri kravah ter izvrstno hranilno in redilno sredstvo. 1 zavitek 10 din. Poštnina povzete za 1 ali 2 zavitka 6 din, od 3 zavitkov naprej 12 din.

Konjin povečava pri konjih apetit, jih vzdrži sveže in bistro ter preprečuje najpogostejše konjske bolezni, posebno katar 1 zavitek 10 din. Poštnina povzete za 1 ali 2 zavitka 6 din, od 3 zavitkov naprej 12 din.

RUMOL

esenca za izdelovanje rumna z domačo slivovko. Steklenica za 2 l rumna 8 din. Poštnina 6 din.

Drogerija KANC,
Maribor,
Slovenska ulica

Zaloga v Celju:
Trg. Loibner,
Kralja Petra cesta 17
Zaloga v Ptujju:
Drog. Škočir,
Slovenski trg 11

Avgust Šenoa:

Berač Luka

Povest iz vaškega življenja

27

Ko je šel voz mimo Boltove hiše, je debeluh opazil župana, kako na čast sveti nedelji pobožno pije. Janko je gledal predse, kakor da gospodov ne pozna niti se noče z njima seznaniti, kajti ta dva nista bila »njegova gosposka«; bržkone pa je hotel Kranjcu dokazati, kako zvest služabnik je svoji gosposki. No, ko pa je Bolto ta trenutek odšel v hišo, se je Janko ozrl, pomežiknil z levim očesom, prijazno se je nasmehnil debeluhu in s prstom pokazal proti drugi krčmi. Pa so se ti ljudje vendarle poznali in razumeli...

Zdaj je prišel koleselej pred veliko krčmo. Gospoda sta se ustavila, godba je utihnila, pijan kmet pa je zavpil prišlecema:

»Bog živi našo častivredno gospôdo!« Za njim se jih je zadrila cela četa.

Gospôda sta stopila z voza, oni debeluhar pa je rekel:

»Hvala, hvala, moji dragi možje! Ej, vidim, da ste veseli. Dobro, dobro, samo dajte tako dalje! Dosti ste trpeli, dosti ste se nagarali, a za koga? Za sebe gotovo ne.«

»Res je, res!« so potrdili kmetje, »resnico govorite, gospod.«

»Ne bojte se nič! Zdaj mora na vaše priti, zdaj boste vi govorili.«

»Tudi bomo!«

»Bogme, če davek plačate, imate pravico kakor vsak mestni gospod.«

»Jujuju!« je zavriskal pijani kmet, »to je naš gospod, naš, naš, naš! Erdegata!«

»Ah, ti si, Miško!« je odgovoril debeluh in lopnil pijanca po ramenu, »vedel sem, da si ti naš, da si poštena duša.«

»Oh! Oh! Oh! Name se lahko zanesete, jaz stojim trdno kakor klin, kakor klin, erdegata!« se je majal in rottil pijanec.

»In ti, Juro?« se je obrnil debeljak k drugemu. »Kaj stojiš tako na strani? Ali je dobro vino, a?«

»Nisem ga pokusil, gospod,« je odgovoril kmet plaho, snel klobuk in se počohal za ušesom.

»O, o! Ali se ga bojiš? Glej ga, glej! Čuješ, Juro, meni se zdi, da nimaš čiste vesti. Ti Bogu in vragu svečo prižigaš. Ne bodi neumen! Pojdi z nami! Aha! Vem! Tvoj sin mora na nabor pa se bojiš gospôde. Ne boj se, Juro! Naj ti ga samo vzamejo! Mi bomo šli do cesarja, cesar ga bo izpustil. Pojdi z nami, mi smo svoji! Dajte, možje, jejte, pijte! Ej, godci, godite! Na!« je zavpil in vrgel godcem petak. »Le veselo, otroci, le veselo! Ej, mamka! Ali ste skuhali paprikaš tako po moji volji, da se da na vrh piti?«

»Oh, vaša milost!« se je poklonila krčmarica. »Poglejte, ves je rdeč od paprike, kakor da kuhani raki v masti plavajo.«

»Dobro, mamka, dobro! Vem jaz, da take kuharice niti v mestu ni. Ej, fantje, zakaj ne kadite? Nimate cigar? Na!« je rekel debeluh in začel iz žepov metati cigare med kmete okoli sebe. »Pušite, pijte, jejte! To me veseli, če je moje ljudstvo tako dobre volje. Seveda, saj se poznamo. Ni kmalu kje takih kakor so Jelenjčani.«

Med glasnim vzklikanjem sta gospôda stopala v krčmo, a tudi tu ju je pozdravil nov hrup.

»Zdravo, možje! Hvala lepa! Živeli in bili veseli!« se je drl debeluh ter se na vse strani priklanjal. »Ho, ho! To vas je! Da, da, to je naš narod. Ve kmet, kje ga čevelj žuli.«

»Ve, ve!« so zavpili kmetje.

»Ni kmet živina, kakor mestni gospodje mislijo.«

»Pokazali bomo gospôdi!« se je zadril Stjepan in dvignil pest, toda vtem je že skočil Mikica na noge, vzdignil vrč in kriknil:

»Jaz pravim: Bog živi naša častivredna gospôda, ki sta Jelenjčanom prijatelja, gospoda Galoviča in gospoda fiškala Bradiča!«

»Živio! Živio!« je vpila množica in zvenketala s kozarci, le Mato je sedel in je pijane oči besno upiral v advokata.

Tedaj se je Galovič s polno kupico vzel na stol, Mikica pa je zatrobil:

»Poslušajte! Tiho! Tiho!«

»Tiho! Poslušajmo!« so se oglasili kmetje. Vse je utihnilo in Galovič je začel govoriti.

»Hvala vam, dragi prijatelji, hvala! Moje srce je vse veselo, ko sem med svojim dobrim narodom in v mislih vedno skrbim za to ljudstvo. Ne mislite, da sem jaz takšen, kakor so drugi gospodje, ker nosim mestni kaput. Kar mi je na srcu, to mi je tudi na jeziku. Če drugim ne verujete, ki pri polni skledi sedijo, prav imate, dosti so vas že goljufali.«

»Res je, res!«

»Meni smete verovati! Jaz ne bom ne kapetan ne senator ne pandur! Meni, hvala Bogu, tega ni treba!«

»Živio! Živio!«

»Pa če bi mene izvolili za kakršno koli službo, jaz bi narodu zastonj služil.«

»Živio!«

»In bi svojo plačo siromakom dal!«

»Živio! To je naš človek! Bog vas blagoslovi, gospod!«

»Zdaj bodo torej volitve; volili si bomo novo gosposko. Zato sva prišla midva sem, da se pomeniva s poštenimi možmi, da jih vprašava, koga hoče ljudstvo. Tako mora to biti. Saj niste živina.«

»Nismo! Nismo!«

»Ali so vas gospodje že kdaj vprašali, koga hočete, kaj hočete?«

»Nikoli še niso!«

»Seveda niso! Zbrali so se gosposki kaputaši v mestu, ki imajo polne žepe, in so barantali za vašo glavo. Ko je bilo treba voliti, so vam kar papir stisnili v roke, češ vrzite v skrinjico.«

»Tako je!«

»Ali so vam povedali, kdo je napisan?«

»Niso nikoli.«

»Ali znate vi, reveži, čitati in pisati?«

»Ne znamo.«

»Vidite, kako so vas goljufali.«

»So nas, da!«

»Ali so vas kdaj vprašali, če vam niso davki preveliki,«

»Niso.«

»In če je kdo komu groš bil dolžen, ali mu niso poslali bobna pred vrata?«

»So, so.«

»Ali so vašim dečkom dovolili, da se ženijo?«

»Niso.«

»Res niso. Ko so vaši dečki še majhni, jih vlečejo v šolo, kjer so učitelji drago plačani, a nič ne znajo, doma pa nimate koga, da bi vam pri delu pomagal. Ko vam pa dečki dorastejo, vam jih poberejo v soldate.«

»Res je, res!«

»Da, da! Ko vas vse skupaj vidim okoli sebe, ko pomislim, kako bi mogli biti srečni, če bi bili oblastniki boljši, mi srce poka. Ali hočete to krivico še dalje gledati?«

»Nočemo! Nočemo!«

»Prav ste rekli! Tej vladi mora biti konec! Dol z njo!«

»Dol z njo!« so se drli.

»Jaz se nikomur ne vsiljujem in vas prosim, da me ne volite.«

»Bomo! Bomo!«

»Če pa bi mene izvolili, jaz bi onim mestnim frakarjem po salamensko zavpil: Čakajte malo! Niste vi kaputaši sami na svetu.« Ko bi ne bilo pluga in brane, ko bi ne bilo oračev in kopačev, ne bi niti vsakdanjega kruha imeli. Spoštujte kmeta, tudi njega je Bog ustvaril po svoji podobi, tudi on je pošten človek! Dajmo mu, kar mu gre, bodimo pravični, ne ostavljajmo sebi palač, telegrafov in šol, ne prižigajmo sebi svetilk, ko na vasi niti prsta pred nosom ne vidiš! Naj plača vsak kolikor more!«

Smrt dveh duhovnikov

† Rogoški g. dekan

Pred Božičem je dočrpel g. Jožef Žekar, župnik in dekan v Rogatcu. Rodil se je v Olimju pri Podčetrtku 18. novembra 1871. V mašnika je bil posvečen leta 1897. Kaplan je bil samo sedem let izven Rogatea, kjer je prebil v službi kaplana, provizorja, župnika, dekanijskega upravitelja ter dekana 35 let. Po svoji naravi je bil miren ter zgledno skromen. Kot duhovnik je bil goreč dušni pastir in se je veselil velike priljubljenosti ter zaupanja vseh, kateri so poznali njegovo blago dušo. Kako je visel na obmejnem Rogatcu, nam je dokaz, da ga ni zapustil, dasi je bil sam reven, dolgih 35 let in bo tolikanj priljubljena obmejna zemlja krila ter hranila njegove zemljske ostanke. Med sobrati in vsemi, ki so se vzgledovali na njegovem vsestransko pravem duhovniškem značaju, ostani mu ohranjen trajen ter v molitvah hvaležen spomin!

† Misijonar g. Anton Ozmeč

G. Anton Ozmeč se je rodil 8. junija 1833 v Stročji vasi pri Ljutemeru. Ljubi Bog ga je že zgodaj poklical v svojo službo. Vodil ga je skozi

mnoge težave v Družbo sv. Vincencija Pavelskega. Leta 1908 je bil posvečen v duhovnika. Kot mlad duhovnik je vodil mnoge misijone in duhovne vaje po raznih krajih Slovenije, a tudi po bivši Avstriji in Ogrskem. Leta 1917 pa je zapustil domovino in se odpravil v Carigrad, kjer imajo avstrijski lazariisti svojo višjo šolo, zavod sv. Jurija. Tu je skozi 22 let deloval kot profesor. Pokojni misijonar pa je ostal tudi vedno zvest Slovenec. Mnogo je storil za Slovence, ki so se mudili v Carigradu, bil je stalen naročnik večjih slovenskih listov in je rad obiskoval Slovenijo. Po trudapolnem delu ga je po opravljeni sv. maši zadela srčna kap. Njegov veličastni pogreb je pokazal, kako je bil rajni g. misijonar priljubljen. Pogreba se je udeležil katoliški nadškof, grško-katoliški škof, vizitator carigradske province Misijonske družbe, mnogo duhovnikov in redovnic, poleg tega pa še mnogo njegovih učencev, ki so v znamenje hvaležnosti položili na njegov grob mnogo cvetja in vencev. Vsem bralcem teh vrstic, zlasti ožjim rojakom, priporočamo nepozabnega misijonarja Ozmeča v posebno molitev. Naj mu bo turška zemlja lahka, ljubi Bog pa bogat plačnik!

Pred zaključkom lista došle vesti

Domače novice

Manifestacijsko zborovanje za naš tisk: »Slovenski gospodar«, »Nedeljo« in »Kmečko ženo«. V nedeljo, 24. decembra, je bil v Laškem zbor prijateljev in zaupnikov našega tiska, toda ta zbor je postal prava manifestacija za naš domači tisk. V narodu je globoko zakoreninjena zavest, kaj ji je domač tisk! Naš domač tisk je naša domača beseda in te si ne damo vzeti od nikogar! Na zboru so bili zaupniki našega tiska iz vse dekanije. Po govoru, ki ga je imel g. ravnatelj Hrastelj iz Maribora, je govoril še domačin g. Kolšek, ki je poudaril sklep: »Slovenski gospodar«, »Nedelja« in »Kmečka žena« so naši listi in za nje moramo vsi na delo! Zborovalce je pozdravil tudi domači g. dekan dr. Krulje in g. Zakonjšek iz Celja. — Prepričani smo, da se bo ves laški okraj odzval sklepom, ki smo jih ob tej priliki storili. Naj sledijo sedaj še druge dekanije!

poštne razmere! Ponavljamo: Uprava »Slov. gospodarja« daje list na pošto v torek zvečer in v sredo. V torek gre na tiste pošte, za katere vemo, da imajo premalo pismenosti. In kljub temu prihaja zadnji čas vedno več pritožb, da ljudje dobivajo list šele čez teden dni. Zato prosimo vse, ki nam pošiljate razne pritožbe glede poštne razmere, da vsak primer natančno opisan in podpisan pošljete na naslov gospoda ravnatelja pošte v Ljubljano. Mi pa danes tudi javno prosimo g. ravnatelja pošte v Ljubljani, da pošlje svojega odposlanca, ki naj takoj preišče poštne razmere v Slovenskih goricah in dožene pomanjkljivosti, katere se naj potem odpravijo!

Koledar Zadrudne zveze. V prvi številki prihodnjega leta bomo priložili dvobarven stenski koledar Zadrudne zveze v Ljubljani. Zlasti naše kmečke hiše naj bi spominjal, da je kmetova moč v skupnosti in njegova bodočnost v skupnem zadrudnem gospodarjenju. Obesite koledar na vidno mesto in preberite pazljivo poleg natisnjeno besedilo!

Roparski napad na preužitkarja. Pri Sv. Andražu pri Velenju je postal žrtev roparskega napada stari preužitkar Ivan Tajnšek, ki prebiva sam v svoji hišici. Zadnje dni sta napadla Tajnškovo hišo dva razbojnika v noči. Starega moža sta zvezala na postelji in nato sta pretaknila vse po stanovanju. Odnosla sta 8000 din v bankovcih, 200 din v drobižu, lovsko puško, dva površnika ter precej perila.

Društvene vesti

Ptujska gora. Naši fantje, zbrani v Fantovskem odseku, prirede na Silvestrovo ob treh popoldne v šoli, Finžgarjevo ljudsko igro »Divji lovec«. »Divji lovec« se pogosto prireja po naših odrih, saj vsak, ki je enkrat videl to lepo igro, želi, da jo spet vidi. Zato, da si bodo mogli vsi

ljubitelji lepih iger za praznike zavžiti nekoliko ur plemenitega razvedrila, bomo igro za Tri kralje ponovili. Vsi iskreno vabljeni!

Slovenska Bistrica. Prosvetno društvo je na štefanovo po večernicah ob obilni udeležbi občinstva z velikim uspehom vprizorilo velezanimivo narodno igro »Miklova Zala« v Slomškovev domu. Posebno pozornost so vzbudile poleg dovršenega igranja turške obleke, ki nam jih je posodil gledališki igralec g. Danilo Cerar. Na splošno željo občinstva se bo igra ponovila na Novo leto ob treh popoldne. Zopet vljudno vabljeni!

Braslovče. Prosvetno društvo Orla vas vprizori na Silvestrovo ob pol štiri popoldne v društvenem domu v Braslovčah lepo šaljivo, poleg pa tudi poučno igro, ki je za stare in mlade: »Dva para se ženita«. Po igri silvestrovanje naših organizacij. Pridite!

Naši rajni

Rakovec pri Vitanju, Umril je v starosti 85 let Florjan Stern, ki je bil lovski čuvaj pri grofu Thurnu. Zvesto je služil svojemu gospodarju 45 let. Zadnjih devet let je živel v pokoju. Pokojni je bil doma iz železne Kaple. Kot vojak se je udeležil zasedbe Bosne in Hercegovine leta 1878. Bil je dolga leta naročnik »Slov. gospodarja«. Naj mu sveti večna luč — žalujočim pa naše sožalje!

Pištanj. V Lesičnem pri Pištanju je 18. decembra umrl na pljučnici posestnik Gubenshek Alojzij. Pokojnik, ki je bil star 22 let, izvirar iz stare, znane krščanske družine. Izredno nadarjeni in bistroumni mladenič je bil v šoli vse-skozi odličnjak. Prav tako se je odlikoval s svojim znanjem na raznih strokovnih tečajih. Bil je zelo naobražen, zlasti se je zanimal za umno kmetijstvo. Vneto se je udeleževal v društvenem življenju in pri gasilcih. Za svoja leta je bil nenavadno razumen. Bil je vedrega značaja in poln šegavosti. Imel je talent za glasbo. Med ljudmi je bil zaradi teh lastnosti in priljudnosti zelo priljubljen, kar je pokazal pogreb. Gasilci in drugi so mu že mrtvaški oder okrasili z vencem in cvetjem. Doma se je od njega poslovil načelnik gasilske čete g. Jože Krt, v cerkvi pa je g. župnik Jakob Rauter opisal globoko vernost pokojnika in ga postavil mladini za zgled. Peveci so ob grobu zapeli ganljivo žalostinko. Bogato talentiran mladenič lega v grob. Pištanjaska župnija ga bo težko pogrešala. Naj počiva v miru! — žalujočim ostalim naše sožalje!

Ptujska gora. Dne 19. decembra smo pokopali posestnika in družinskega očeta Gajšt Vincenca iz Podlož. Pri nakladanju drv se je ponesrečil in si zlomil nogo. Ker so nastale komplikacije, je moral v bolnišnico, toda ni mu bilo pomoči, ker je radi zastrupljenja nastopila smrt. Pokojni je rad čital »Slov. gospodarja«, katerega

naročnik je bil. V najlepših moških letih — bil je star 45 let — je zapustil ženo z enajstimi nedoraslimi otroki. Pokojnega so na željo otrok mrtvega pripeljali domov in ga pokopali na domačem pokopališču. Velika udeležba faranov pri pogrebu je pokazala, kako je bil pokojni oče Gajšt od vseh spoštovan in priljubljen. Naj počiva v miru — žalujočim pa naše sožalje!

Sv. Marjeta niže Ptuja. Umrila je Janžekovič Marija iz Gorišnic, žena našega cerkvenega ključarja in občinskega odbornika. Bila je dobra žena. Pokopali smo jo 27. decembra. Bog ji daj večno plačilo v nebesih — rodbini pa naše sožalje!

Dopisa

Sv. Marjeta niže Ptuja. Po več mesecih smo dobili na naši ljudski šoli za novega šolskega upravitelja našega domačina g. Ivana Geča, ki tudi deluje v gospodarskih organizacijah. Tega imenovanja smo veseli ter želimo novemu g. upravitelju mnogo sreče in zadovoljnosti v novi službi! — Invalidi so dobili za božičnico zaostalo invalidnino. Jim v polni meri privoščimo, saj so jo krvavo odslužili na bojnih poljanah.

Bele vode. Za božične praznike smo imeli veliko veselje v naši lepi farni cerkvi. Razveseljevale so nas lepe nove jaslice. Veliko stotakov je bilo treba zbrati, pa naša dekleta se niso ustrašila žrtev, vse so same zbrale. Naj jim božje Dete ta trud povrne, prav tako vsem, ki so za jaslice kaj prispevali! — V cerkvi imamo sedaj tudi nov lesen pod, da nas zima preveč ne stiska. — Prosvetno društvo pripravlja novo igro, ki bo prinesla veliko veselja in zabave.

„Orač“, novi kmetijsko strokovni list

Že za božične praznike je izšla prva, januar-ska, številka novega »Orača«, kakor si ga je zamislil in želel zadnji občini zbor Kmečke zveze v Celju. »Orač« izdaja sedaj konzorcij, v katerem so zastopani Kmetijska zbornica, Kmečka zveza in Zadrudna zveza ter Zveza absolventov kmetijskih šol. Zelo lepe uvodne besede so v »Oraču« zapisali gg.: predsednik senata g. dr. Anton Korošec, ban dr. Marko Natlačen, predsednik Kmetijske zbornice Martin Stehlovcnik in predsednik Kmečke zveze Janez Brodar.

List je razdeljen na tri dele, in sicer: kmetijsko-strokovni, agrarno-politični ter stanovski in poučno-zabavni del. V prvem delu so članki iz praktičnega kmetijstva, ki so jih napisali naši priznani strokovnjaki. Med drugim čitamo tu: inž. R. Lah: Humus in apno — vira rodovitnosti v zemlji; inž. P. Simonič: Skrbimo za semenski krompir; dr. Žibert: Odpravljanje jalovosti pri kravah; Martin Humek: Obdelajmo sadno drevje; V. Kuret: Notranja gniloba jabolki; inž. Greif: Perutnina pozimi — in drugo. V drugem delu obravnava dr. Valenčič vprašanje zaščite kmečke posesti. Inž. Sotošek objavlja zanimiv članek: Kmet in naši gozdovi. Dr. Kocjan piše o živinskem potnem listu. Tu je objavljeno tudi zanimivo poročilo glavnega tajnika dr. Lavriča, ki ga je imel na zasedanju Kmetijske zbornice o našem kmetijstvu v letu 1939. V tretjem delu čitamo načelno važno razpravo g. Ludovika Puša o kmečko stanovskem občestvu. Pod naslovom: Kakor celina, je Tone Stare napisal krepke besede, ki bodo segale vsakemu kmetu do srca. Nič manj lepe niso misli, objavljene pod naslovom: Podobe iz zgodovine slovenskega kmeta in pesemca »Jaselce in križ«, ki jo je zložila preprosta kmečka žena.

»Orač« je priložen kot posebna priloga »Vestnik za organizacijska vprašanja za člane Kmečke zveze«.

»Orač« je lično opremljen. Naslovna stran in risbe nad vsakim poglavjem so umetniško delo g. inž. I. Pengova. Te slike na preprost način povedo več, nego nam bi mogli povedati dolgi napis. »Orač« je tiskan na dobrem papirju s prijetnimi, čitljivimi črkami. Poživljajo ga številne lepe in nazorne slike med besedilom.

Izdajateljem smo hvaležni, da so dali našemu kmetu tako lep in obenem poučen ter koristen list in to za tako nizko ceno. List, ki ima z ovitkom 32 strani in bo izhajal mesečno, stane letno le 20 din. Zato »Orač« vsakomur priporočamo. Naroča se pri upravi lista »Orač«, Ljubljana, Tyrševa cesta 38.

Vse različne tiskovine

naročajte v

Tiskarni sv. Cirila — Maribor

MALA OZNANILA

SLUŽBE:

- Viničarja iz Haloz, dve delovni moči, sprejme takoj Petkovič, Slov. Bistrica-Visole. 1916
- Sodarske pomočnike sprejemem takoj v delo pri dobri plači, prosti hrani, stanovanju in perilu. Repič Fran, sodar, Ljubljana, Trnovo. 1918
- Pekovski vajenec se sprejme z novim letom. Auer, pekarna, Aleksandrova 4, Pobrežje pri Mariboru. 1920
- Majer, zakonski par, na vzorno posestvo v ravnini, se išče. Nastop takoj. Ponudbe upravi lista pod »Trezen majer 1884«.
- Vsako lahko zasluzi s postranskim delom kot krajevni zastopnik pri ljudskem zavarovanju. Potrebujemo ljudi iz vseh krajev in vseh krogov. Pošljite svoje ponudbe zavarovalnici »Drava« v Mariboru. 1785
- Zakonec, 40 let stara, s kapitalom, s tremi delovnimi močmi, greta na skupno gospodarstvo na večje posestvo k osebni brez otrok. Naslov v upravi. 1929
- Sprejme se popolnoma samostojena, zanesljiva, marljiva in izvrstna kuharica, ki opravlja tudi druga domača dela. Vprašati: Maribor, Aleksandrova 23/II. 1931

POSESTVA:

- Hišo z vrtom dam v najem, lahko za več let. Kupim tudi več smrekovih hmeljev. Ponudbe s ceno na: Kolšek Franc, Velika Pirešica, p. žalec. 1930
- Kupim majhno, dobro idočo gostilno s trafiko ali majhno posestvo z gozdom, v bližini cerkve, od 40.000 do 60.000 din. Ponudbe na upravo »Slov. gospodarja« pod »60.000—1924«.

RAZNO:

- Kište za sadje in krompir poceni dobite v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru, Koroška c. 5.
- Priporoča se Kupič-eva drevesnica in trsnica na Ptujski gori! 1606
- Krava se vzame v rejo, ki ima na dan molže 8—10 litrov. Dobra krma. Germ Alojz, Kozjak 8, Zg. Sv. Kungota. 1919
- Dobra krava na novi dojbi se takoj proda. Maribor, Frankopanova 14. 1925
- Cepljene trte, korenjake, ameriške ključke in sadno drevje razpošilja v prvovrstni kvaliteti drevesnica Gradišnik, Šmarjeta pri Celju. 1867

SREČNO NOVO LETO ŽELI TVRDKA

BEZJAK IVAN

sedlar

MARIBOR Cvetlična ulica 33

Dekleta, žene!

Ročno delo je najlepša zabava v dolgih zimskih večerih. Veliko izbiro najlepših vzorcev za vsakovrstne namizne prte, posteljno pregrinjala, kuhinjske garniture, posteljno in drugo perilo najdete

v Cirilovi tiskarni, Ptuj, Slovenski trg 7,

kjer Vam jih predtiskamo na platno. Dobite lahko tudi že predtiskane prtiče in vsakovrstno prejico za izšivanje istih.

OBRITNIKI KOVINARSKÉ STROKE IN INDUSTRIJE, POZOR!

Kupujemo in plačamo sledeče dnevne cene: za železo težko do din 1.— in tudi več, za litino strojno do din 1.40, za medenino din 6.—, za baker din 8.—, za cink din 3.—, za svinec din 3.— do 4.—, za cunje din 0.50 do din 1.—, za krojaške odpadke do din 5.— za kg. Dalje kupimo vsevrstne tekstilne odpadke itd. Kmetški fantje, nudi se vam prilika, da čez zimo lepo zaslužite, pobirajte železo kakor zgoraj navedene predmete. Po večje partije pošljemo avto ali konje.

VELETRGOVINA S SUROVINAMI — PREVOZ TOVORA
IVAN SLUGA, MARIBOR, TRŽAŠKA C. 22 — Telefon 22-72.

Mehanična tkalnica Franc Hribar v Celju, Medlog št. 30 (Joštov mlin), sprejema vsako količino spredene lanene preje v tkanje. Izdelujemo rjuhe, brisače, navadno platno itd. v vseh širinah. Izdelava je hitra in poceni. 1928

Kože! Kupujem surove kože vseh vrst, kakor tudi smrekovo skorjo in hrastove ježice (Knopezn), vse po dnevnih cenah. Prevzamem v delo tudi različne kože, tako za podplate kakor notranje podplate, kože za gornje mazano usnje in kože za konjsko opremo ter jamčim za dober izdelek po solidni ceni. Se priporočam Franc Erjavec, usnar, Slovenska Bistrica. 1825

Cepljene trte, obvarovane od črvov (ogrcov), lepo razvite in dobro ukoreninjene nudi, dokler traja zaloga, I. trsničarska zadruga v Sloveniji, p. Juršinci pri Ptuj. Cenik zastonj! 1768

Na prodaj: dve omari, univalnik in dve postelji z žičnimi vložki ter madracami. Maribor, Metelkova 35. 1917

Afrik, žimo, vato, volno, kapok, puh, perje kupite najceneje pri »Obnova« F. Novak, Jurčičeva 6 in Glavni trg. 1. 1543

Prvovrstno cepljeno trsje naročite pri trsničarju Ivanu Kraner, Zamarkova, Sv. Lenart, Slovenske gorice. 1823

Nogavice vseh vrst; oblačila moška, ženska, otroška; najnovejše, najcenejše v trgovini — pletilnici »MARA«, Pongračič, Celje, Slomškov trg 1 (poleg cerkve). 1533

Cepljeno trsje in korenjake prodaja Turin, Modraže, Studence pri Poljčanah. 1866

Papir za zavijanje (makulatur) dobite po 2 din za kg v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru, Koroška cesta 5.

Konjske koce, posteljne odeje, nogavice, perilo, obleke, predpasnike, dežnike, rute, blago za ženske obleke, perilo, posteljnino, volno za strojna in ročna dela, pletene obleke, vse vrste pletenine kupite najugodnejše v novi trgovini in pletilnici »MARA« A. Oset, Maribor, Koroška cesta 26 (poleg tržnice). 1486

POZOR! JESEN-ZIMA. Zavoljo preselitve trgovine prodajam zalogo po znižanih cenah, akoravno so cene zavoljo pomanjkanja volne in bombaža poskočile, Vam po lanskih cenah nudim in sicer: Paket Serija R 14—18 m kakor obče znano dobro uporabnih ostankov barhentov in flanelov za obleke in spodnje perilo 128 din. Reklamni paket serija K vsebina 18—22 m boljšega flanela v najboljši sestavi paket 130 din. Nadalje specialni paket ORIGINAL Kosmos D z vsebino 15—18 m Ia. barhentov in prvovrstnih flanelov za izjemno ceno 150 din. Paket serija Z 3—3.20 m dobrega sukna, za moško obleko, damski kostum, damski ali moški plašč in sicer: Z-1 130, Z-2 160, Z-3 200, Z-4 250, Z-5 300 din. Vsak paket poštnine prosto, pri dveh ali več paketih primeren popust. Neodgovarjajoče zamenjam! Izrabite ugodno priliko in pišite takoj; navedene cene veljajo samo tako dolgo, dokler zaloga traja. — Pričakujem cenjena naročila in beležim s spoštovanjem Razpošiljalnica KOSMOS, Maribor, Kralja Petra trg. 1529

Ivan Löschnigg

izvez perutnine in divjačine

MARIBOR, Taborska ul. 6

Kupuje vsake vrste perutnino, zajce, fazane, jerebice po najboljših dnevnih cenah. 1923

Kdor oglašuje — napreduje!

Kmetovalci, pozor!

Kupujem staro železo, kovine, rabljene stroje, cunje, papir po zelo visokih cenah, kar se blagovolite prepričati!

JUSTIN GUSTINČIČ

Maribor, Ulica kneza Koclja in podružnica: Tezno, vogal Ptujске in Tržaške ceste. 1927

Vzrok mnogih obolenj

leži večinoma v slabi in neredni prebavi, ki ima za posledico nakopičenje telesu škodljivih snovi v organizmu, ki je na ta način oviran v svojem rednem delovanju. Zato je potrebno, da se predvsem skrbi za temeljito čiščenje. S tem vzdržujete telo zdravo in odporno. V to svrhu dobro služi »Planinka« čaj Bahovec radi svojih preizkušenih in zdravilnih sestavnih delov. To ima že po 6—12 tedenskem zdravljenju za posledico izboljšanje vsega organizma, a posebno pri onih osebah, katere trpe od slabe prebave, slabega delovanja črevesa in napetosti, omotice, glavobolu, nespečnosti in zgagi, hemoroidih in debelosti. »Planinka« čaj v vseh lekarnah po 20 in 12 din.

Reg. S. br. 29.781/35

Cunje, krojaške odpadke, star papir, ovčjo volno, dlako arovice, staro železje, kovine, baker, medenino kupi in plača najboljšje: Arbeiter, Maribor, Dravska ulica 15. 1000

NAGLUSNI!

Da bi naglušni spet čuli, je bil pred 2—3 leti čudež. Sedaj lahko to dosežemo z najmanjšim srebrnim Vibraphonom, kot lešnik velikim aparatom. — Brez žic, brez baterije, brez struje, praktično NEVIDLJIV. Zahtevajte še danes brezplačne in neobvezne prospekte, spričevala zdravnikov, kakor tudi pogoje za

30 DNEVNI POSKUS

Kupon odrežite in pošljite še danes na:
APARATI VIBRAPHON
(Dep. 26. E.) Zagreb, Tomislavov trg 17.

Preizkusite
ga še vi
1 MESEC

50.000 jih
sedaj poslušaj
glasbo, radio,
gledališče itd.

Poslžite mi brezplačne in neobvezne prospekte in pogoje za
30-DNEVNI POSKUS

Ime _____
Naslov _____
APARATI VIBRAPHON
(Dep. 26. E.) Zagreb, Tomislavov trg 17.

BREZPLAČEN POBUJANJE IGRANJU
ZAHTEVAJTE BREZPLAČEN KATALOG
MENE HEROLD MARIBOR 106

„Drava“

Zavarovalnica za malega človeka
Maribor, Aleksandrova 14-I

Zavaruje: za slučaj smrti, doživetja, dote in rente (penzije).
Zavarujte pri domači zavarovalni zadrugi!

Glavna podružnica:

SUBOTICA

Manojlovičeva 5 (lastna palača)

1861

